

VERDENS KYSTBY

White arkitekter Oslo / Haugen/Zohar Arkitekter / 20191203

Prosjektbeskrivelse for parallelloppdrag
Kystbyen Ørnes -sammen for Meløy

TEAM

White arkitekter Oslo, Haugen / Zohar Arkitekter AS,
Biotope AS, Transportøkonomisk institutt v/ Aud Tennøy

Sammen for Meløy!
Hanne, Johann, Rebekah, Aud, Marte,
Tormod, Jenny & Marit, >>>

Kontakt:

White arkitekter Oslo
Jenny Mäki
partner | faglig leder
MSc ark. SAR/MSA mnal

NO +47 91742486
jenny.maki@white.se
www.whitearkitekter.com

Haugen / Zohar Arkitekter AS
Marit Justine Haugen
partner | daglig leder
siv. ark. mnal

NO +47 90679147
marit@hza.no
www.hza.no

”Kystbyen” utarbeidet i forbindelse med parallelloppdrag
Ørnes -sammen for Meløy

Meløy kommune, HT19.

Kontakt til Meløy kommunes utviklingsprosjekt

”Vi bygger kystbyen Ørnes sammen - for Meløy”:

Epost: frank.holter@meloy.kommune.no

Mobil: +47 911 92 052

Link: <https://www.meloy.kommune.no/innhold/plan-og-naring/Kystbyen-Ornes/#heading-h2-1>

Innhold

VISJON	7
MASTERPLAN	14
KYSTSTIEN	21
SENTRUM	50
NESET	63
BÆREKRAFTIG KYSTBY	72
GJENNOMFØRING	80

<<< Introduksjon til Meløy fra havet. Bilde viser Adelheid fra oppstartsseminar.

Team WHITE_HZA arbeider workshopsbasert og oversiktsbildet viser milepæler og gangen i den kreativa utviklingen og arbeidet med forslaget til "Kystbyen" >>

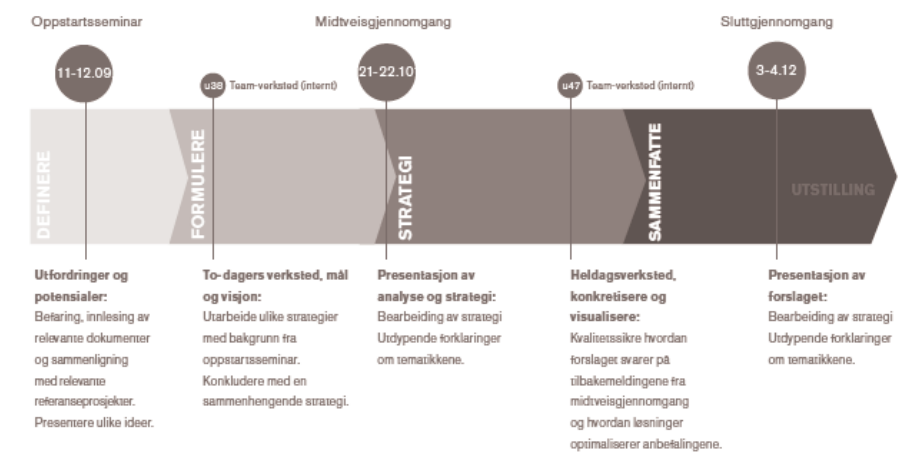
Forord

I kommuneplanen for Meløy er det en målsetting at Meløy skal være en attraktiv og god kommune å bo i. En vedtatt strategi for å komme dit er å styrke og utvikle kommunesenteret Ørnes.

Parallelloppdraget "Kystbyen Ørnes - sammen for Meløy" vil være et hjelpemiddel og verktøy til kommunens for å drive langsiktig strategisk by- og samfunnsutvikling. White_HZA er engasjert i parallelloppdraget, sammen med to andre team, til at komme med innspill til hvordan Kystbyen Ørnes kan utvikles både som lokalsamfunn, kommunesenter og regionsenter. Oppgaven er avgrenset til at ha særlig fokus på område som strekker seg fra Mosvoldkrysset til Spildra næringsområde.

Disse 7 problemstillinger ønsker Meløy kommune få bylyst nærmere:

- Identitet, skala, arkitektur og natur
- Ørnes som sted i Meløy
- Handel, turisme og byliv
- Boliger og arbeidsplasser i sentrum
- Transport
- Klimatilpassing og energisystem
- Sammen for Meløy - forslag til prosesser

←←← Kystbyplanen baseres på en rekke tiltak.

Intro

Vår visjon for kystbyen Ørnes som ligger vakkert til i Meløy kommune, er økt livskvalitet gjennom et livskraftig og naturnært lokalsamfunn med aktive og attraktive offentlige rom. Vi foreslår et identitetssterkt kommunesenter med bebyggelse og uterom som samspiller med omgivelsene og etablerer en nær kontakt til fjorden og landskapet. Videre ønsker vi målbevisst å utvikle Ørnes som et regionsenter mellom Bodø og Mo i Rana, hvor innbyggerne i kommunen kan få et bredt tilbud av offentlig og privat service i sentrum. Tre hovedfokus:

1. Den Lineære Kystbyen

Den Lineære Kystbyen fra Mosvoldkrysset til Spildra næringsområde byr på utfordringer men også mange kvaliteter og lokale perler, både av landskapsmessig og bebygd karakter. Besvarelsen tar spesielt tak i to hovedområder, handelssentrumet og fergeleiet, men ser også på en rekke tiltak langs sentrum, kystveien og fram til elveleiet i Spildra, for forsterke den lineare byen. Tiltakene er introdusert som noder langs strekningen og består av bl. annet av kommunal kaianlegg, transformasjon av eksisterende bebyggelse, fortetting i sentrum, sentrumsnære boliger, en kunstøy, reorganisering av fergekaia og opplevelser langs kyststien. Med trygge overganger til skole og bedre kobling mellom handelssentrum, kultur, idrett og ikke minst fjorden fremstår Ørnes som en sammenhengende opplevelsestraseè.

2. Fortette sentrum

Bygge opp under eksisterende miljøgate og forsterke denne ved hjelp av et sambruksbygg, «Ørneslykta», som definerer torget og tilbyr variert funksjonsprogram som handel, cafe, bibliotek, frivillighetssentral og arena for kulturaktiviteter. Miljøgata er et sammenhengende fellesrom som er forsterket i sentrum og som knytter Kommunehuset med boligturnet gjennom torget. Boliger i sentrum bringer mer folk inn i sentrum. Som et ledd i sentrumsut-

viklinga og for å forsterke sosial bærekraft i sentrum er det viktig med en variasjon av sentrumsnære boliger. Ved å introdusere prosjektet «bolyst» i sentrum fortettes eksisterende helsetun, «Tunet» men en ekstra etasje for både pendlere og elever. Området bak Helse – og velferdssenteret, «Mosvoldgren-da» fortettes med frittstående rekkehus for barnefamilier.

På slik måte forsynes sentrum av både nye beboere men også av innbyggerne som oppsøker kommunens helse og servicefunksjoner.

3. Fergeleie og ny «hub».

Reorganisering av fergeleiet, «Neset» og styrking av Havneveien er et nytt grep som revitaliserer aksene fra fergeleiet i retning Spildra samtidig som det styrker allerede etablerte handelsnæringer. En del tiltak langs kyststien polerer lokale perler og bygger videre på opplevelser langs fjorden.

Fronten mot vannet er utviklet og viser stort potensial for god utforming og innovativ utvikling langs Havneveien. Med detaljregulering på denne strekningen vil det være fullt mulig å utvikle attraktive leiligheter kombinert med gode førsteetasjer for næring og opphold. På den måten vil Havneveien være mer fotgjengervennlig med trivelige koblingspunkter både opp mot Kystveien og ned mot havet.

VISJON

Ørnes - verdens kystby!

<<< Vann er viktig for alle levende ting - også i Kystbyen Ørnes! Ved å lage og integrere byens vannløsninger, bruke havet som resurs og aktivere Meløybassenget som viktig kommunikasjonsåre i strategiene våre, skaper vi både magiske opplevelser og en rekke pragmatiske potensialer for hele Meløy kommune. Å utnytte vann skaper vi potensiale for møteplasser som er rike på erfaring for å styrke samholdet og dermed bærekraften i Kystbyen.

«« Kystbyen skal forbinde viktige funksjoner og attraksjoner langs sjøfronten i et sammenhengende og åpent rom. Kystbyen fremhever mangfoldet av situasjoner der kystbyen møter havlandskapet og fjellen, hver med sine unike kvaliteter.

Verdens Kystby

Globale endringer er utslagsgivende for hvordan vi tilnærmer oss det å leve i og utforme byene våre. Ørnes er godt posisjonert for å bli et fyrtårn for bærekraftig utvikling ved havet - verdens Kystby!

Roller til norske fjordbyer har endret seg dramatisk gjennom de siste hundre år og Ørnes er ikke noe unntak. Fra å være et aktivt handelsentrum og transportnod forankret i sjøbasert aktivitet og næring, har Ørnes i dag en mer udefinert posisjon. Vår ambisjon er, gjennom fremtidsrettet utvikling, å sette fokus på skjulte perler og la Kystbyen Ørnes bli tyngdepunktet på verdenskartet igjen!

Enkelte prosjekter og tiltak bygger videre på kvaliteter og potensial som allerede finnes i regionsenteret og kystbyen Ørnes. Dette skaper grunnlag for økt livskvalitet i et livlig, moderne og naturnært lokalsamfunn. Kystbyens mangfold av aktive og attraktive offentlige rom, skaper en arena for kunnskapsutveksling og sosial livskvalitet i Verdens Kystby.

En Verdens Kystby hvor lagene av nytt og gammelt, landskap og

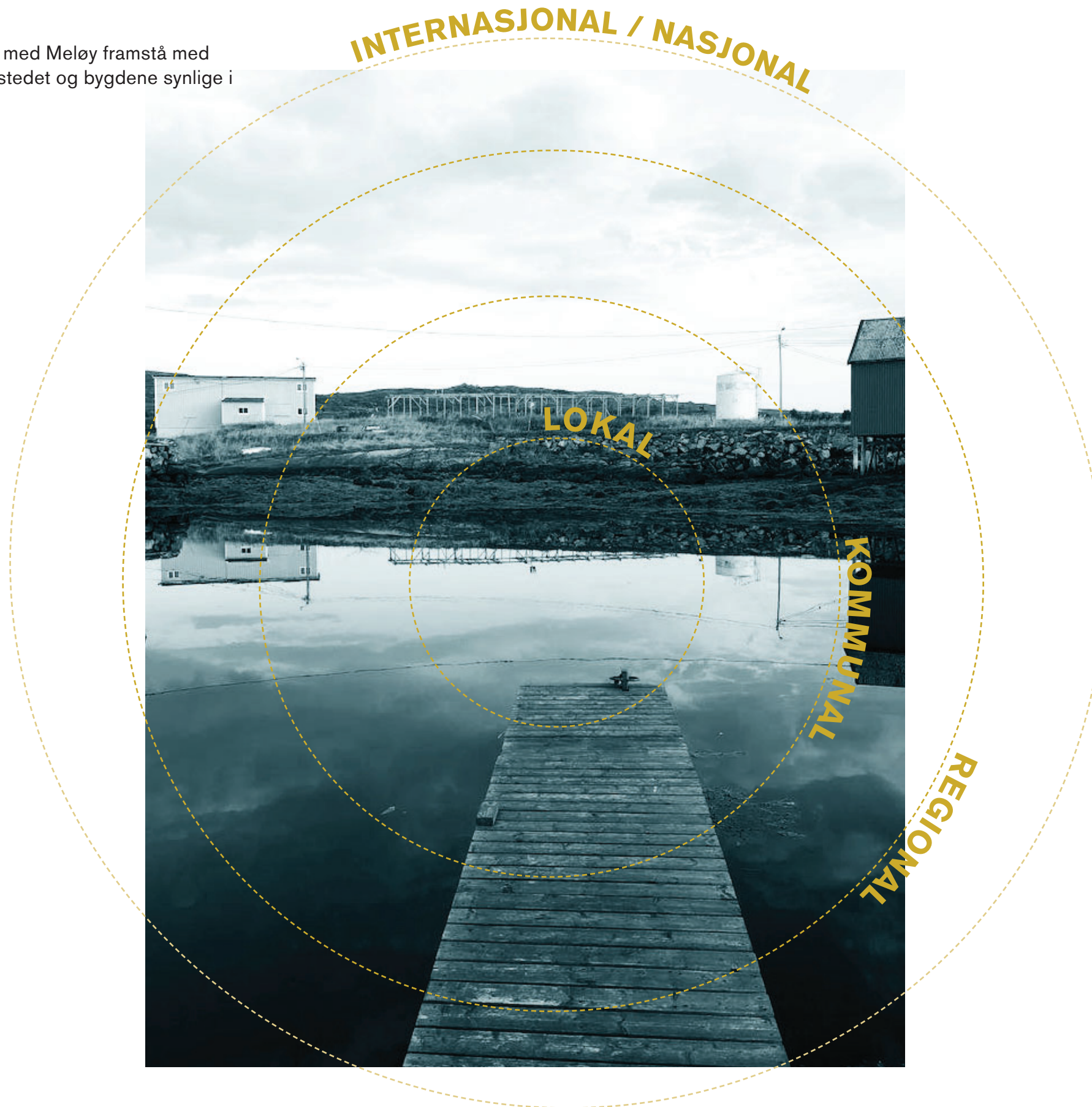
bebyggelse, topografi og hav samspiller i en enestående helhet og i nær relasjon til omgivelsene.

Utviklingen ivaretar historikken og åpner opp på en slik måte at nye historier kan skapes knyttet til en trinnvis og elastisk utvikling av stedet. Forslaget integrerer fleksible og funksjonelle parametre i en ny og helhetlig arkitektonisk idé; en idé som skaper forutsetninger for levende «noder» innenfor et overordnet rammeverk som base for utviklingen av et raust og kraftfullt regionsenter. Hvor brukere og funksjoner møtes på en ny måte med det formål å skape innovative og klimaøkte verdier for Kystbyen Ørnes.

Gjennom strategiske planverktøy, inspirerende fremtidsbilder og kreative plangrep, ønsker vi å snu dagens trend og gi Meløy en kick-start ifm utviklingen av kystbyen Ørnes. Dette vil også komme hele Meløy til gode!

SKALA

Hvordan kan Verdens Kystby - sammen med Meløy framstå med særpreg og en egen identitet som gjør stedet og bygdene synlige i det de store bilde?

MÅL 'GLOCAL' ØRNES

Ørnes
2050

3km
sammenhengende kyststi

<250
metere mellom noder
langs kysten

+15,000
m2 arena for kunst og
formidling

100m
ny allmenningskai

#1
destinasjon for vannkunst og
formidling

bolyst kystbyen Ørnes

2x
fler småhus

walkable
handel- og næringskonsept

+15
vannkoblinger

+10
identitetssterke bygder

NBT
(Nature based tourism)

200%
næringsliv i sentrumsområdet

grønt
sentrumsområdet

1
sterk identitet

Dyrke Meløys perler og utvikle en enestående helhet!

<<< Meløy kommune, som andre distriktskommuner, har over tid opplevd nedgang i folketallet og en tiltagende sentralisering mot de største byene. Likevel er Meløys hemmelige våpen en åpen og raus gründerkultur. Dette vil gi kommunen et stort fortrinn i konkurransen om de beste hodene.

Kystbyen fremmer møter mellom mennesker og opplevelsen av fellesskap, slik at Meløys innbyggere føler tilhørighet. I tillegg vil besøkende danne seg et rikt minne av kystbyen Ørnes` urbane, landskapsmessige og maritime atmosfære - som gjør at man ønsker å komme tilbake!

MASTERPLAN

Kystbyen

Plangrepet «den lineære byen» vil aktivere og åpne op for utvikling langs hele sjøfronten i Kystbyen Ørnessom dekker strekningen fra Mosvoldkrysset til Spildra. Denne sonen byr på utfordringer men også mange kvaliteter og lokale perler, både av landskapsmessig og bebygd karakter. Besvarelsen tar spesielt tak Kyststien og to hovedområder; handelssentrum og fergeleiet. I tillegg studeres en rekke tiltak i sentrum og langs kystveien fram til elveleiet i Spildra. Samlet er dette elementer som forsterker den lineære byen.

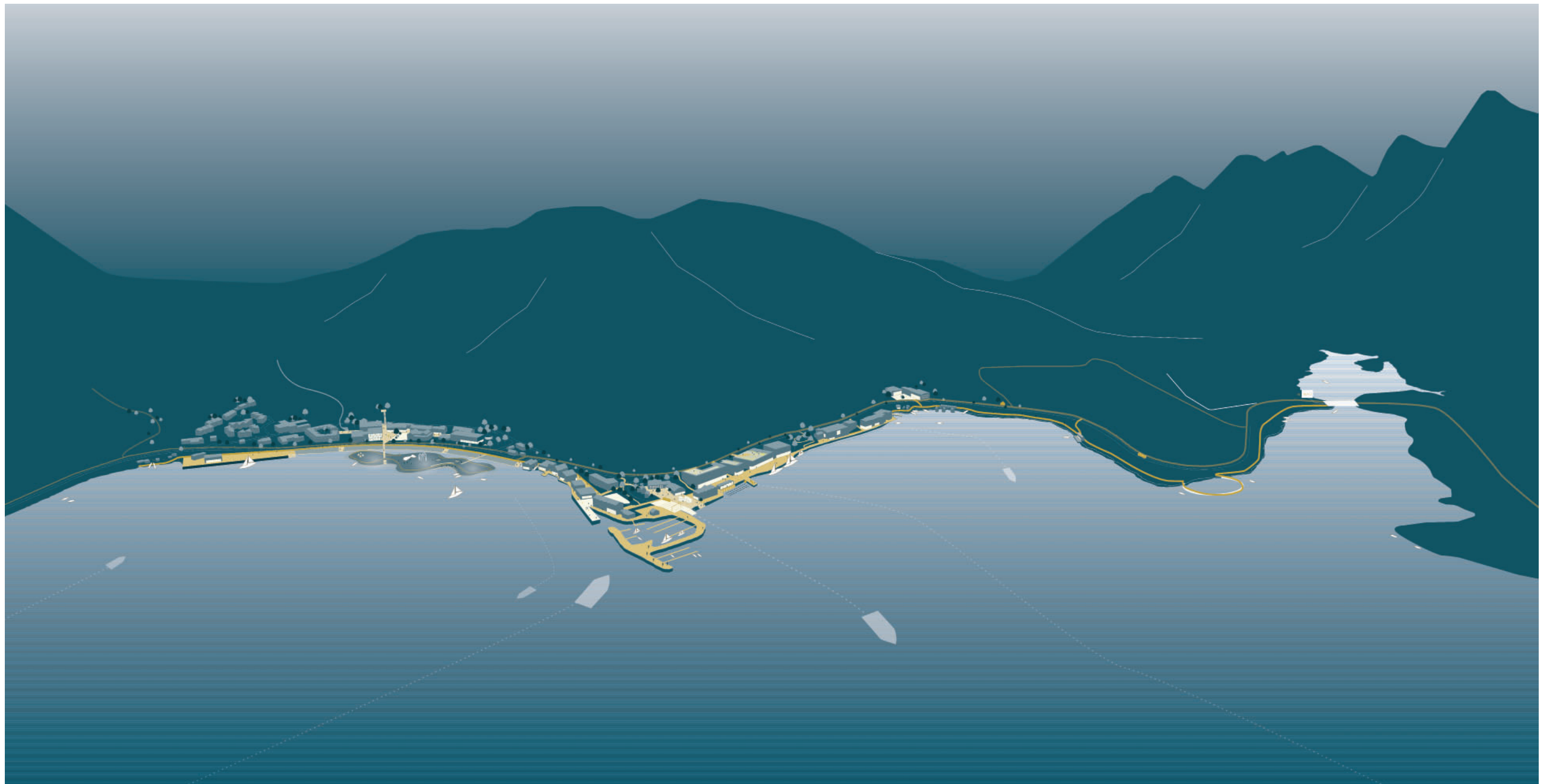
Tiltakene er introdusert som noder langs strekningen og består av bl.a. av et kommunalt kaianlegg, transformasjon av eksisterende bebyggelse, for-tetting i sentrum, sentrumsnære bo-liger, en kunst-øy, reorganisering av stedets fergekai samt opplevelser langs kyststien. Med trygge trafikale over-ganger (gangstier) til skole samt bedre kobling mellom handelssentrum, kul-tur, idrett og ikke minst fjorden, vil Ør-nes fremstå som en sammenhengende opplevelsestrasè. Dette gir innbyggerne og andre besøkende gode muligheter til å utøve varierte fritidsaktiviteter. Sammen med et godt kunst- og kulturtilbud fremmer dette samlet identitet, trivsel og bolyst. Gjennom utviklingen av den lineære byen vil kommunen opprett-holde dagens hovedtrekk mhp boset-tingsmønster. Sammen med et variert næringsliv vil dette bidra til et livskraftig lokalsamfunn.

Naturbasert turisme- og reiseliv spil-ler en stadig viktigere rolle i den norske bioøkonomien. I Meløy kommune er det tett mellom destinasjonene; Svartisen, øyriket, Láhko nasjonalpark mfl. Poten-sialet for videre vekst er stort. Mangfol-det kan bli større, blant annet som følge av globaliseringstrender og innføring av ny teknologi.

«Meløy mangfold» representerer skala, kontekst og åpner opp Meløys skjulte perler for omverden.

Tiltaket viser konkrete forslag på ek-sisterende bygninger og mulige desti-nasjoner på Ørnes, som sammen med Meløy skaper et originalt og unikt til-bud for overnatting, øyhopping og syk-ling i Nord Norges enestående land-skap.

KYSTBYEN ØRNES

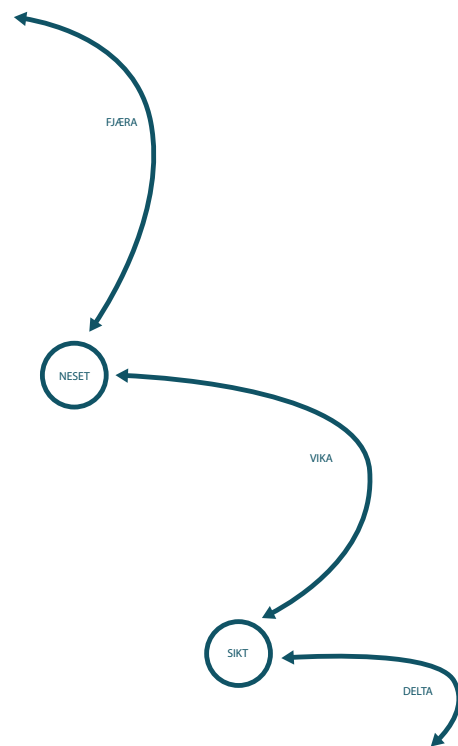

KONTEKST

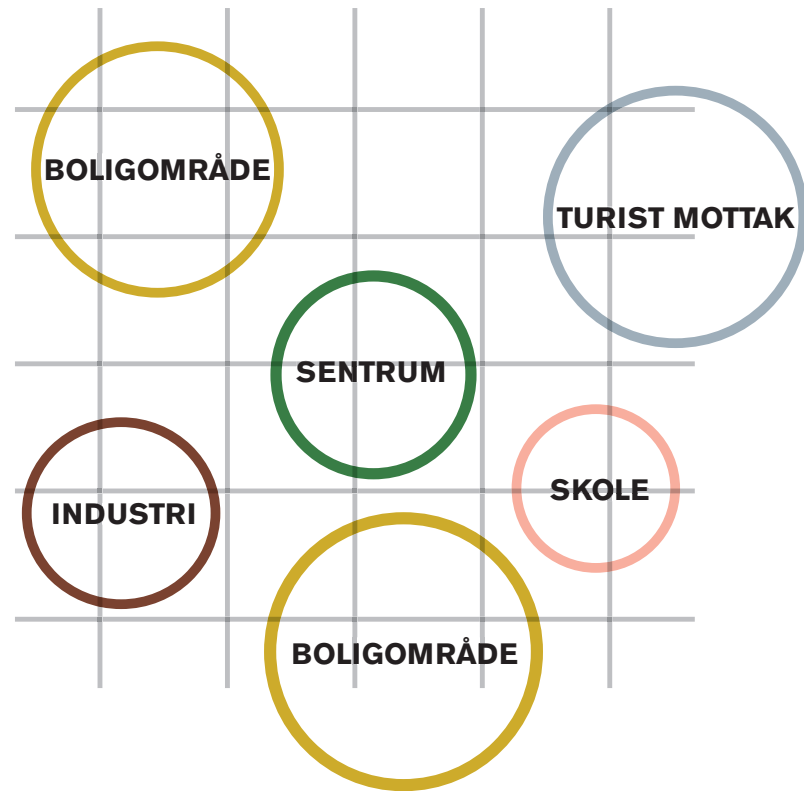
Ørnes som sted i Meløy - Et kystparadis mellom is, sjø og fjell!

Ørnes har fine landskapskvaliteter, et unikt særpreg med fjorden og stort potensiale med bygningssærpreg i sentrum - og med meget gode kommunikasjonsmuligheter til resten av kommunen. Ørnes har både Svartisen, sjø, fjell, og et øyparadis med over 700 øyer. Disse historiene styrkes og flettes inn i fortellingen om Kystbyen. Fronten mot vannet aktiveres og har stort potensiale for god utforming og innovativ utvikling. Å tilrettelegge sjøfronten for bruk og opplevelse i all slags vær og nyttiggjøre seg den for alt den er verdt, mener vi bør være et sentralt element i planleggingen av kommunesenteret.

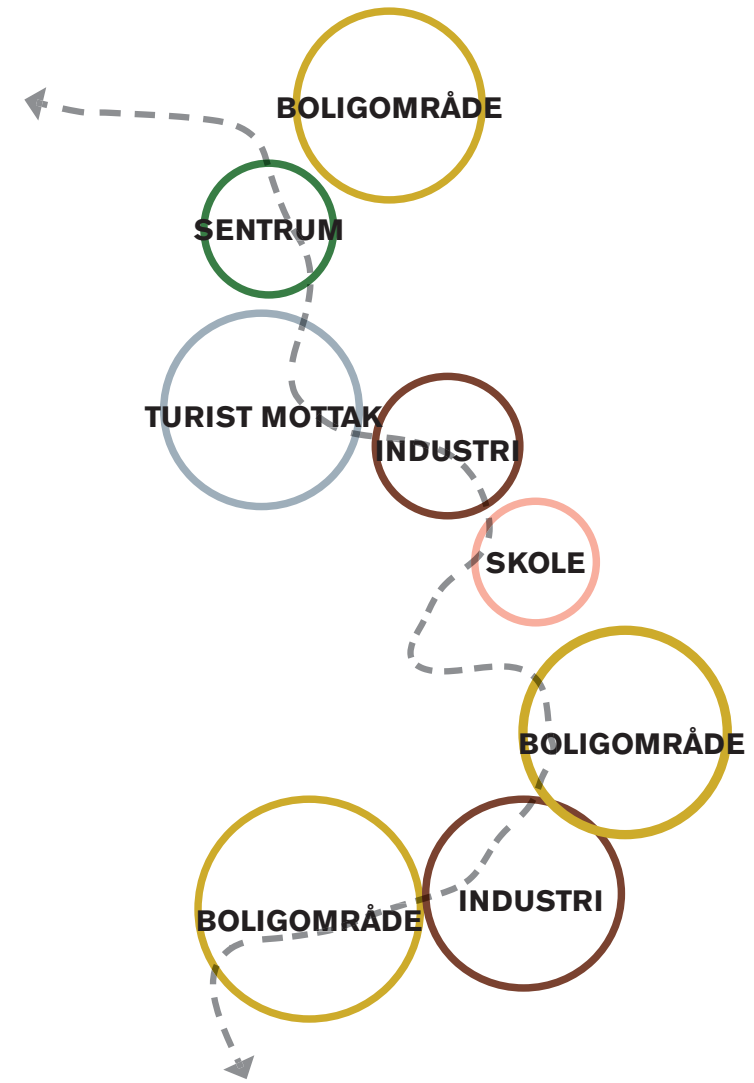
Flere vil komme sjøveien til Ørnes dersom attraktiviteten ved å ligge langs kysten utnyttes. Ørnes må settes på kartet og har et spennende og rikt utgangspunkt. Det vil være viktig å forstå lokal-klimatiske forhold, og planlegge i tråd med landskapets føringer og muligheter.

BYSTRUKTUR

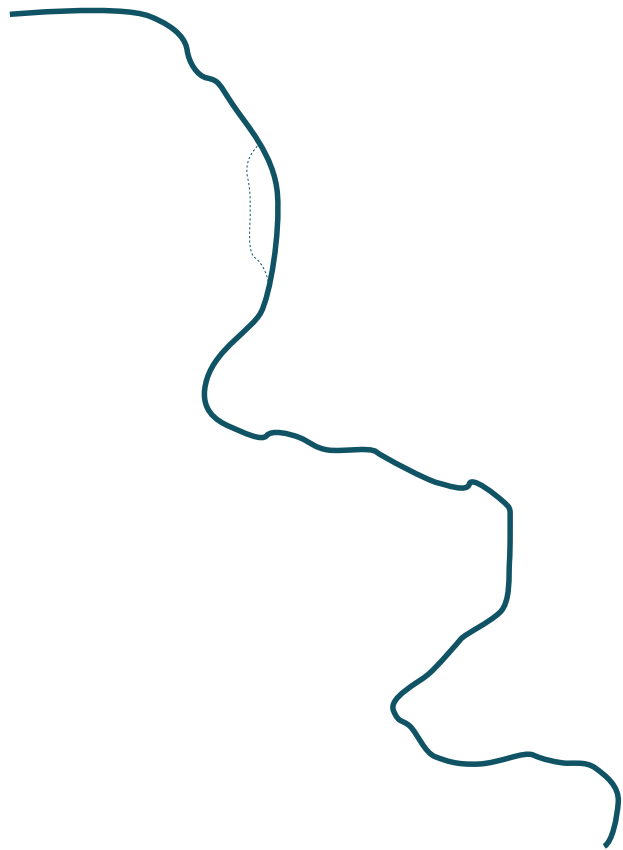
TYPISK KVADRATUR BYSTRUKTUR

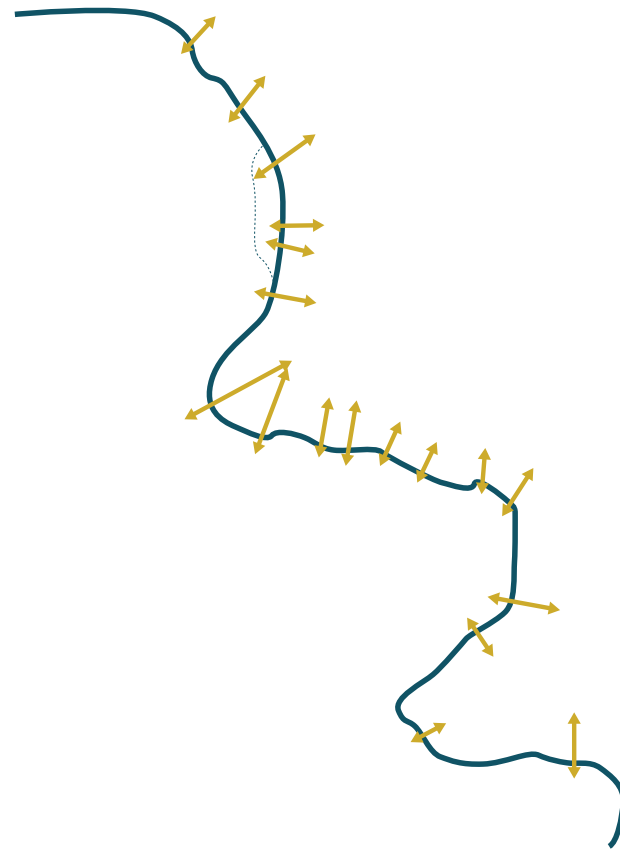
ØRNES - DEN LINEÆRE BYEN

PLANGREP

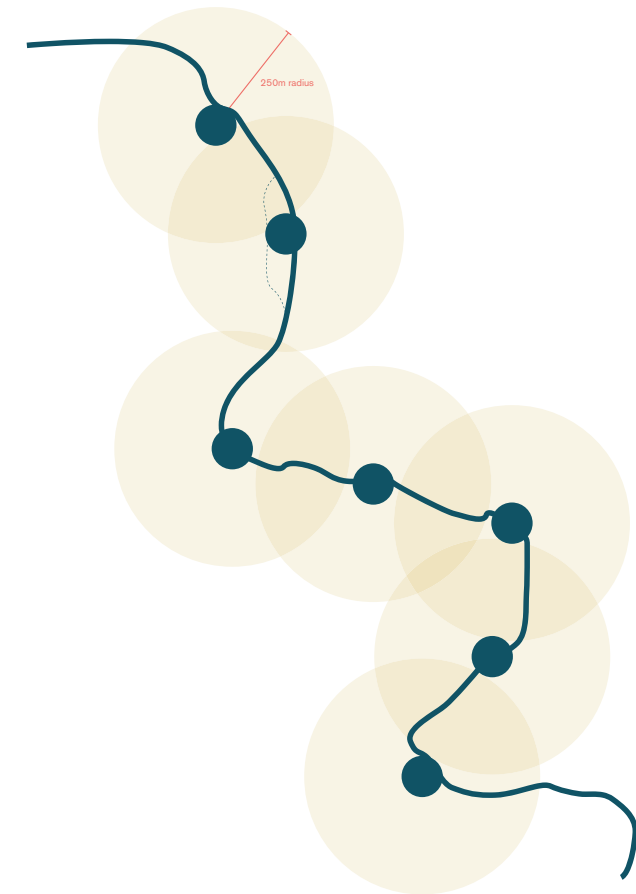
Ørnes var etablert og utformet som en havneby vendt mot sjøen. Det skal bevares, men Ørnes i framtiden bør også ta vare på tilgjengelighet til fylkesveien og invitere inn de som beveger seg langs den lineære byen. Med å etablere flere tverrkoblinger og kort avstand mellom programmer kan Ørnes utvikles fra et punktsted til en sammenkoblet by.

KYSTLINJEN – EN
IDENTITETSSTÆRK BYSTRUKTUR

TVERFORBINDELSER – STERKER
KONTAKTEN MED VANNET PÅ
TVERS

NODER FOR OPPHOLD OG
AKTIVITET

MASTERPLAN

KYSTSTIEN

<<< Visjonsbilde Verdens kystby.
Foto under: COAST/DRMA

Tilbake til vannet.

Langs den 3 km lange kystlinjen til Ørnes etableres kyststien som ett sammenhengende offentlig rom.

Naturbasert turisme og reiseliv spiller en stadig viktigere rolle i den norske bioøkonomien. I Meløy kommune ligger destinasjonene tett; Svartisen, øyriket, Låhko nasjonalpark m.fl. Potensialet for videre vekst er også stort. Mangfoldet kan utvides ytterligere, blant annet som følge av globaliserings-trender og innføring av ny teknologi.

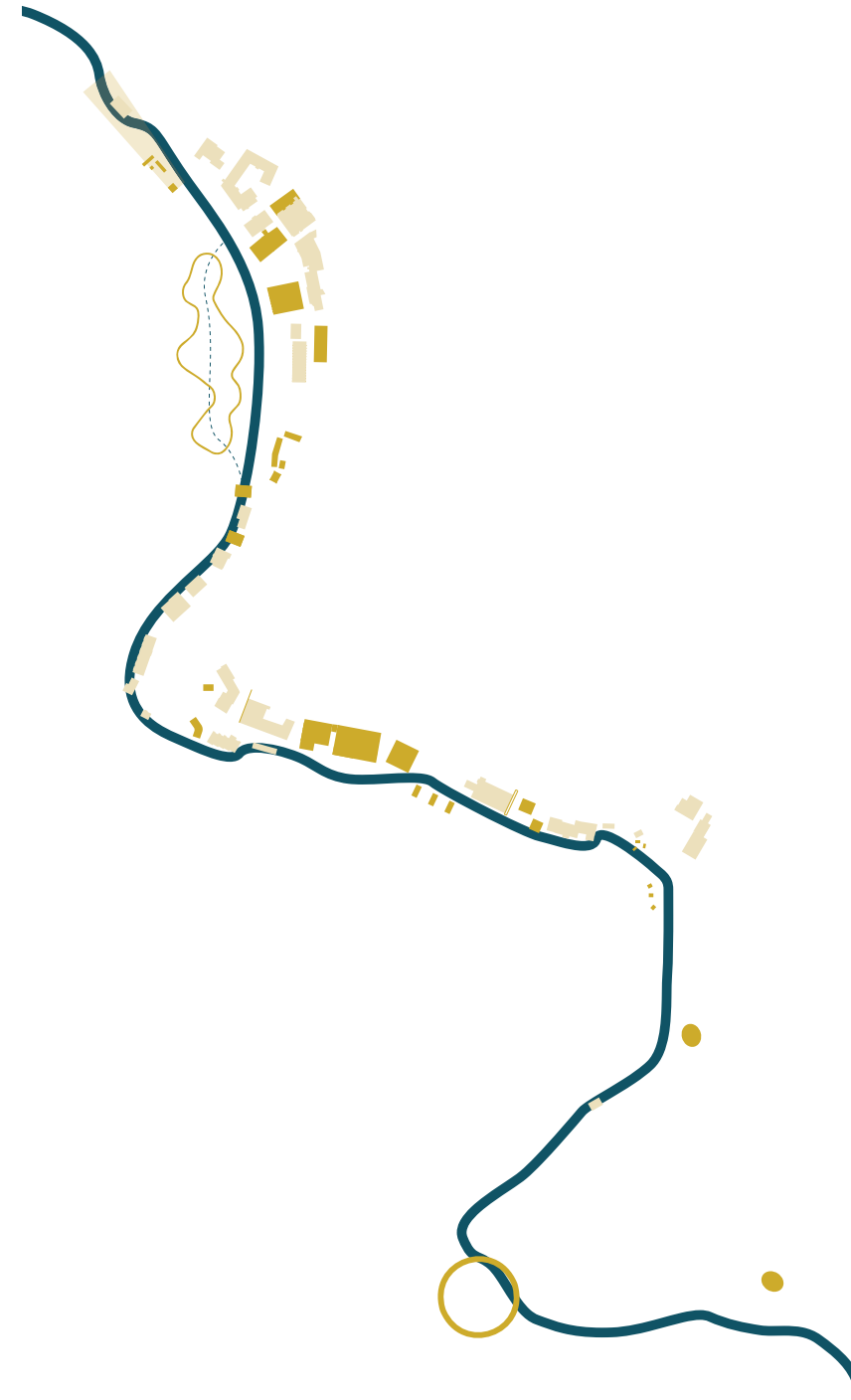
Kyststien vil forbinde de forskjellige områdene og omkringliggende nabolag med lokale attraksjoner og naturopp-

levelser som gjennom utvikling av en rekke noder og krysningspunkter vil gjøre sjøfronten mer tilgjengelig. Dette vil på sikt bidra til formidling av Ørneskystens mange attraksjoner og landskapssekvenser.

Tiltaket som helhet viser konkrete tiltak som sammen med Meløy tilbyr originale muligheter for overnatting, øyhopping og sykling i Nord Norges enestående landskap.

KYSTSTIEN

Kyststien vil kunne åpne op for utvikling av hele Kystbyen Ørnes. Det vil derfor være viktig for Ørnes at etablere en sammenhengende sti likt et strakstiltak og utviklingen kan deretter ske trinnvis, fra midlertidig til permanent.

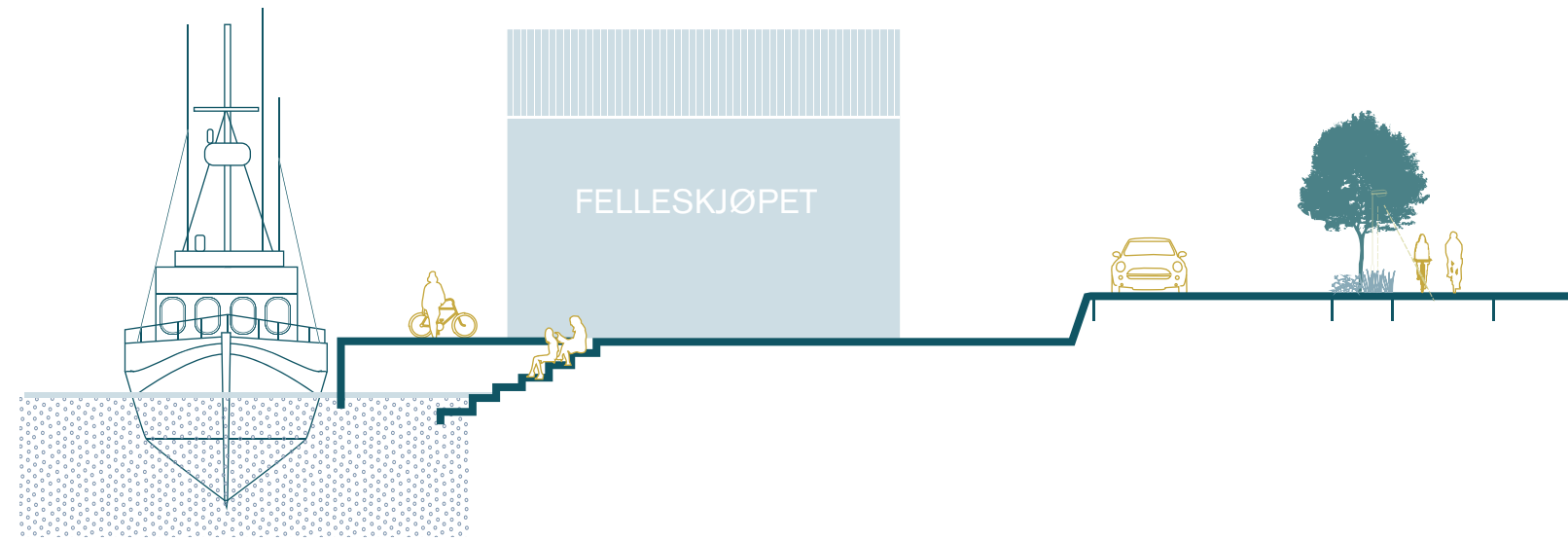

ALLMENINGSKAIA

I Mosvollbukta anlegges allmenningskai for kommunen.

ALLMENINGSKAIA

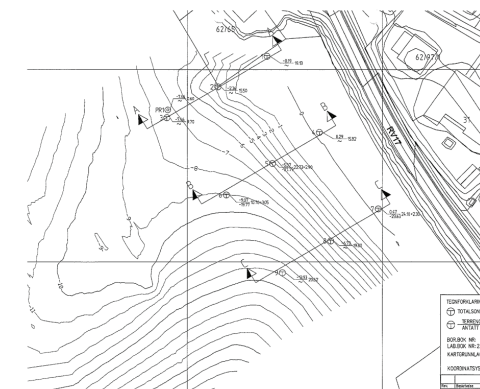
PRINSIPPSSNITT

Kommunale havner og kaier

Meløy kommune har flere havner, kaier og flytebrygger. Under ser du en komplett oversikt:

- almeningskai i Reipå havn
- almeningskai i Grønnøy havn
- almeningskai ved Tukthuset, Meløy
- almeningskai i Bolga havn
- flytebrygge i Meløysund
- flytebrygge på Mesøy
- flytebrygge i Sandvika
- flytebrygge i Holandsvika
- kommunal kai i Kilvik
- kommunal industrikai på Æsøynesset, Halså

+1

ALLMENINGSKAIA

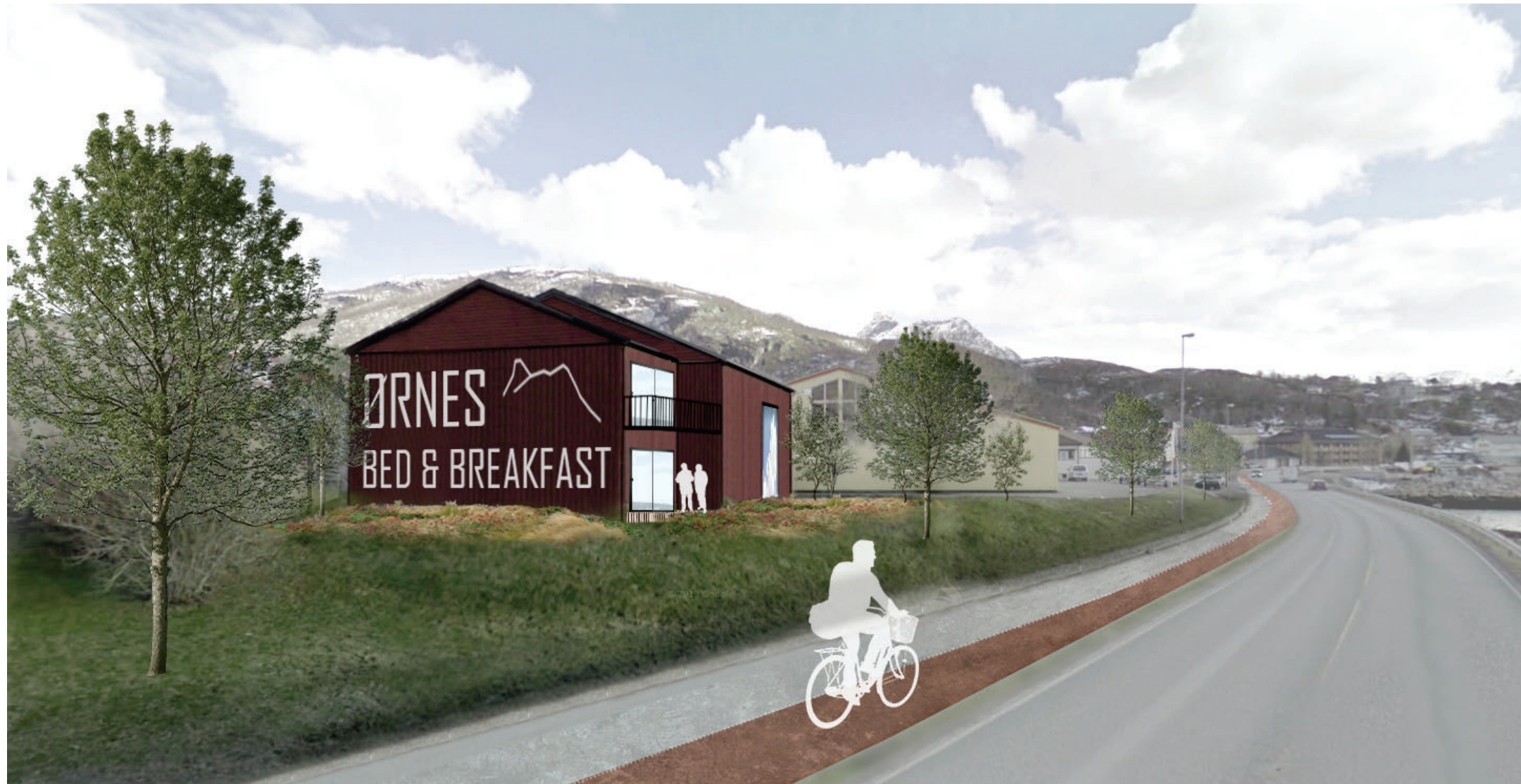

<<< Visjonsbilde Allmeningen.
Foto under: COAST/DRMA

LÅVEN - ØRNES BED & BREAKFAST

Det er mangel på sentrumsnære overnattingssteder.

Det røde lageret som eies felleskjøpet er transformert til et Bed & Breakfast for pendlere og turister.

KYSTPARKEN

– kunst, kultur, rekreasjon og formidling

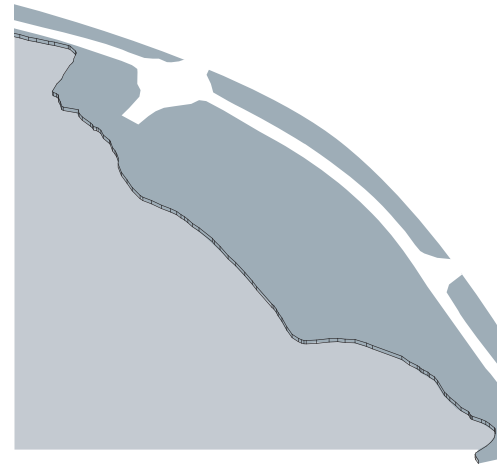
Langs Kyststien finner vi Kystparken - en formidlingsarena som presenterer nye løsninger på fremtidige klima- og vannutfordringer ved hjelp av kunst, kultur og utforskning. Kystparken vil vise de mest avanserte teknologiene fra selskaper i kraft- og havsektoren, i et kunstnerisk hybridlandskap som fusjonerer vann, kraft, teknologi, kunst og arkitektur i et raust bølgende landskap av saltenger, sand og stein. Kystparken vil fremheve Meløy kommunes posisjon som et globalt anerkjent knutepunkt, og skaper et felles offentlig rom som bringer samfunnet sammen rundt ny kunnskap, teknologi og løsninger. Kystparken inneholder en rekke midlertidige events, installasjoner og er i stadig endring og utvikling.

Vannet mellom Kyststien på land og Kystparken på øya er naturlig regulert på grunn av gjennomstrømningen og vil bety at kommunens drifts- / vedlikeholdskostnader ikke blir økt. Over tid vil en bunn av sand danne seg i mellomrommet på grunn av elvens utløp, der rennende vann fører sand og segmenter med seg fra dalen. Over tid vil det bli et attraktivt område for barn, hunder og andre som vil dyppe føttene i en spennende strandsoner. Om vinteren åpnes mulighet for curling / skøyter / bandy / hockey / isbading / isfestival etc.

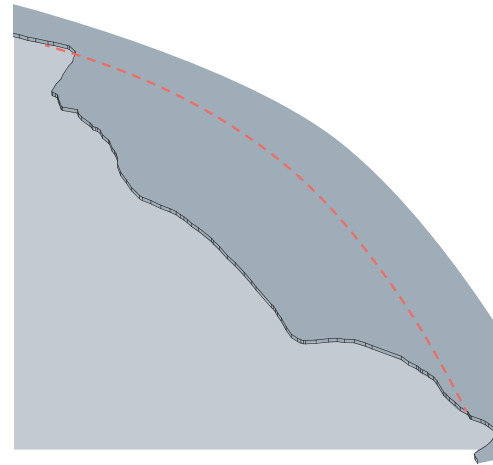
Havet - den ytre sonen mot havet er utformet mer robust med en «hardere karakter» og kanten er tilpasset for å motstå bølgenes og det noe tøffere været. Likevel er det lett å komme til med kajakk, ribb og småbåter. Her blir det bading for «de tøffe». I den sørlige delen finnes en flytende scene og formen på øya skaper naturlige tribuner ned til strandkanten.

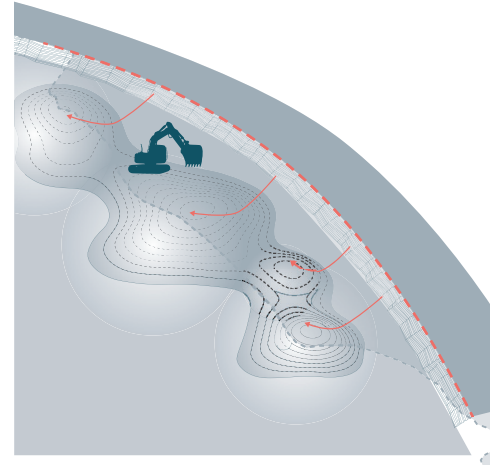
KYSTPARKEN

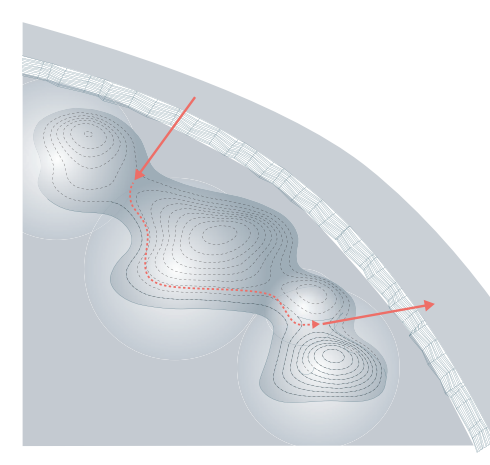
Fyllinga i dag

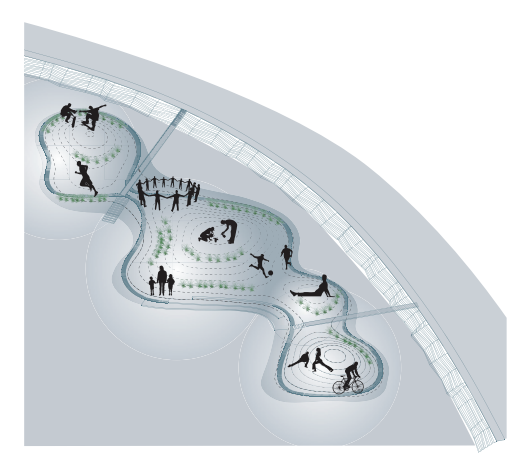
Ny kyststi linje

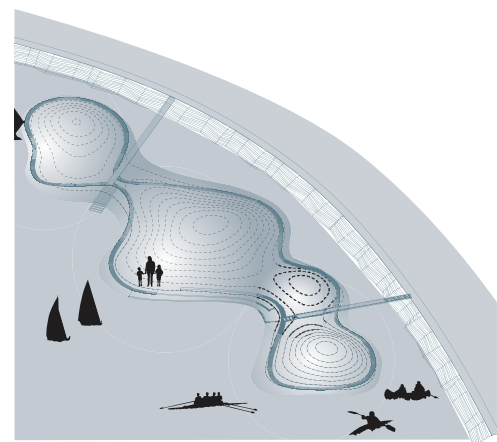
Grave og omforme

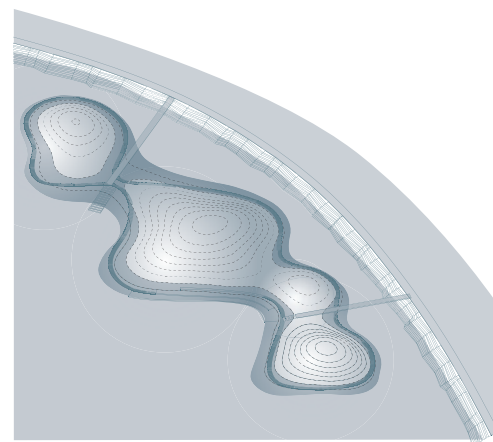
Tilkobling

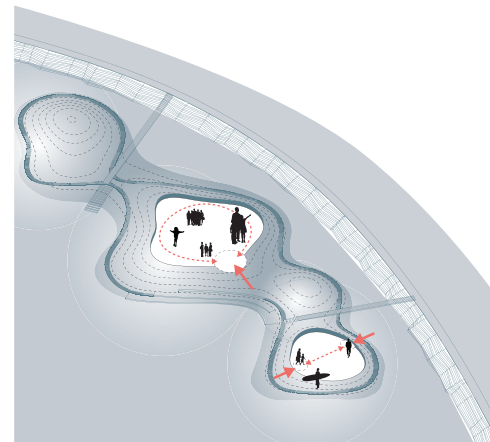
Etablere soner for kunst og formidling

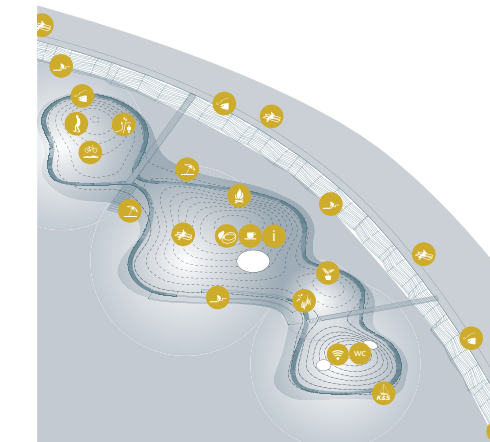
Kontakt med havet

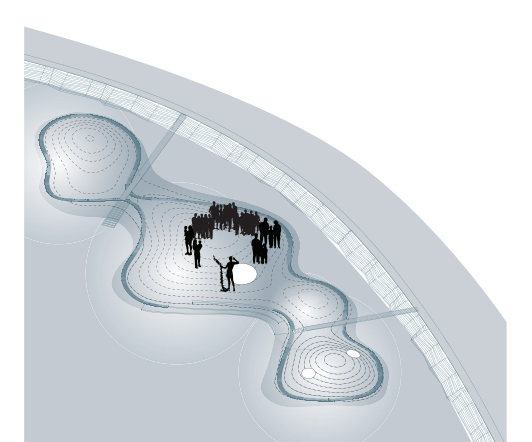
Markere daglig og årlig endringer i sjø

Visjon: Svartisen opplevelsessenter!

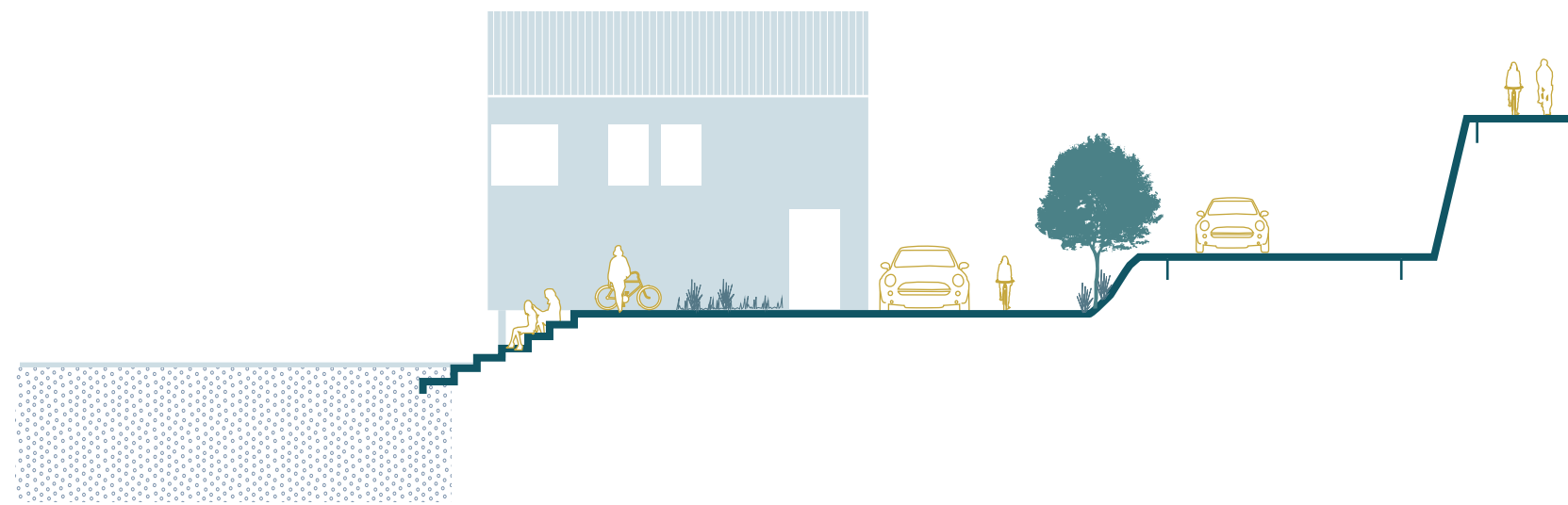

Visjon: Hverdagsarena!

Visjon: Event arena!

KNUTS KAKE

PRINSIPPSSNITT

KYSTPARKEN

<<< Visjonsbilde Kystparken.
Foto under: COAST/DRMA

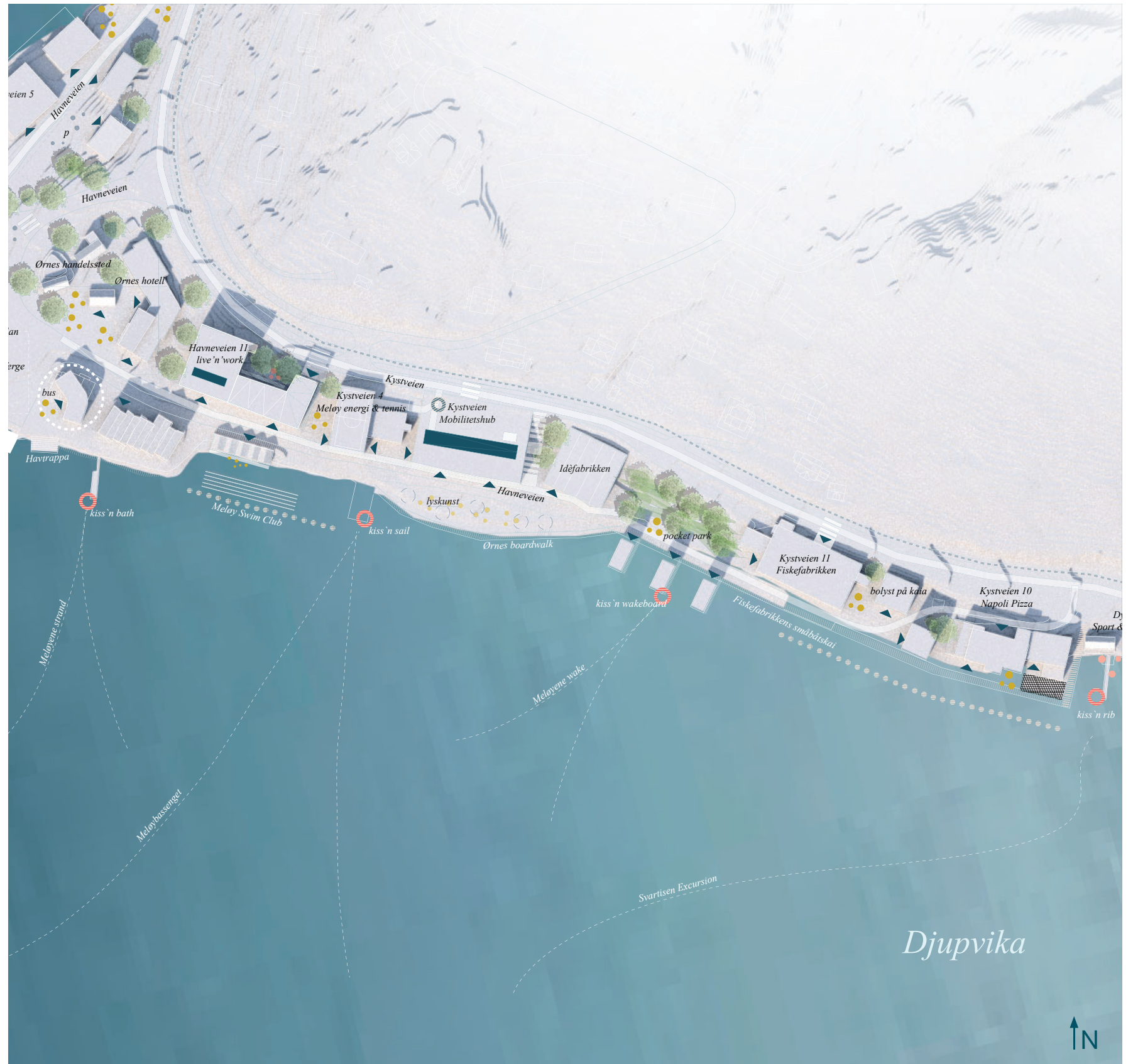
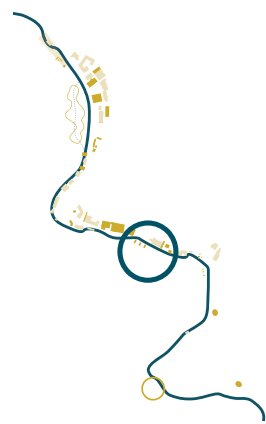
KYSTPARKEN

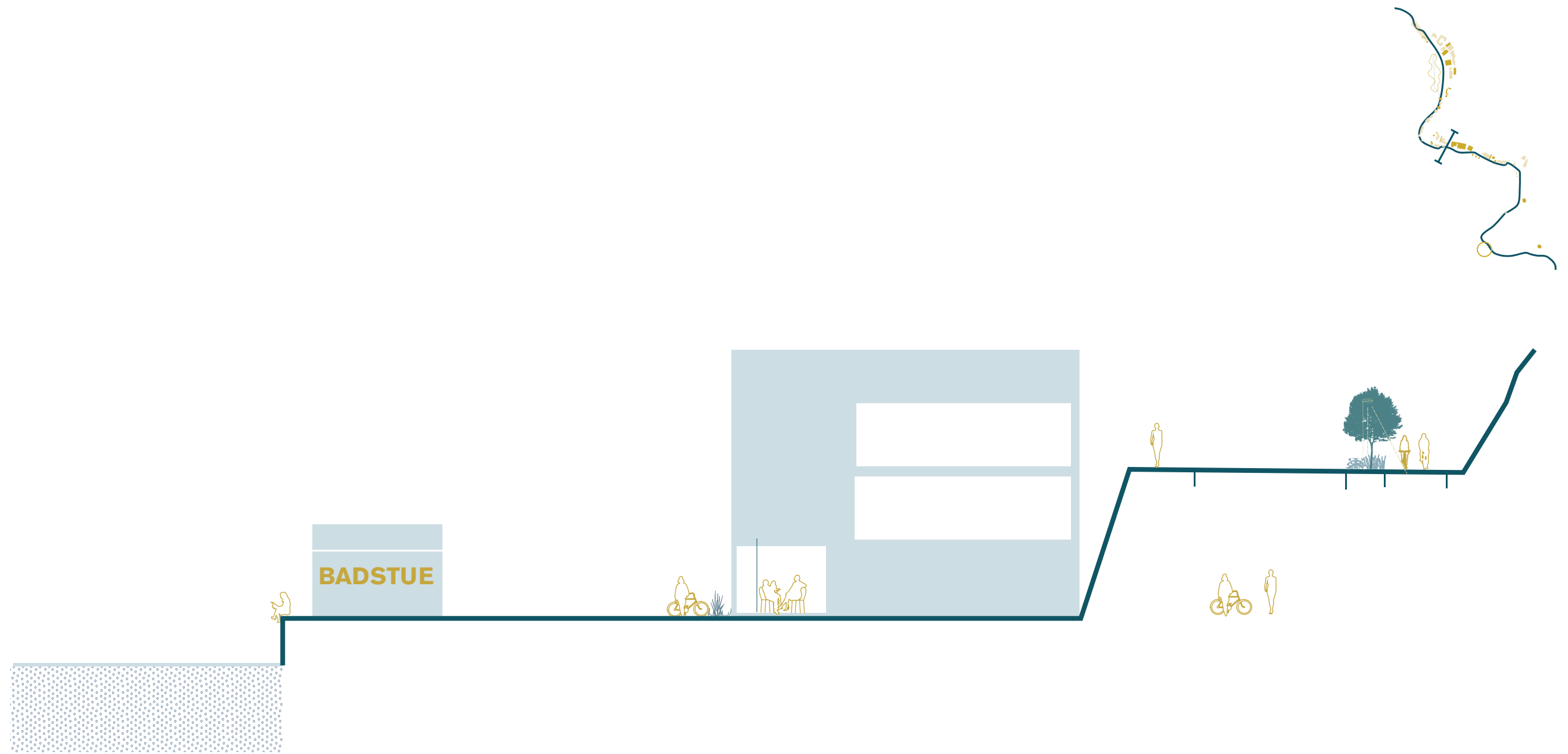
<<< *Visjon for Svartisen opplevelsessenter på kystparken.*

BRYGGE

En sammenhengende brygge etableres fra Neset i retning Spildra med flere ulike aktiviteter og koblinger til hav og fylkesvei.

BRYGGE

PRINSIPPSSNITT

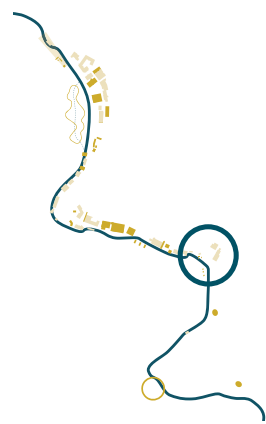
BRYGGE

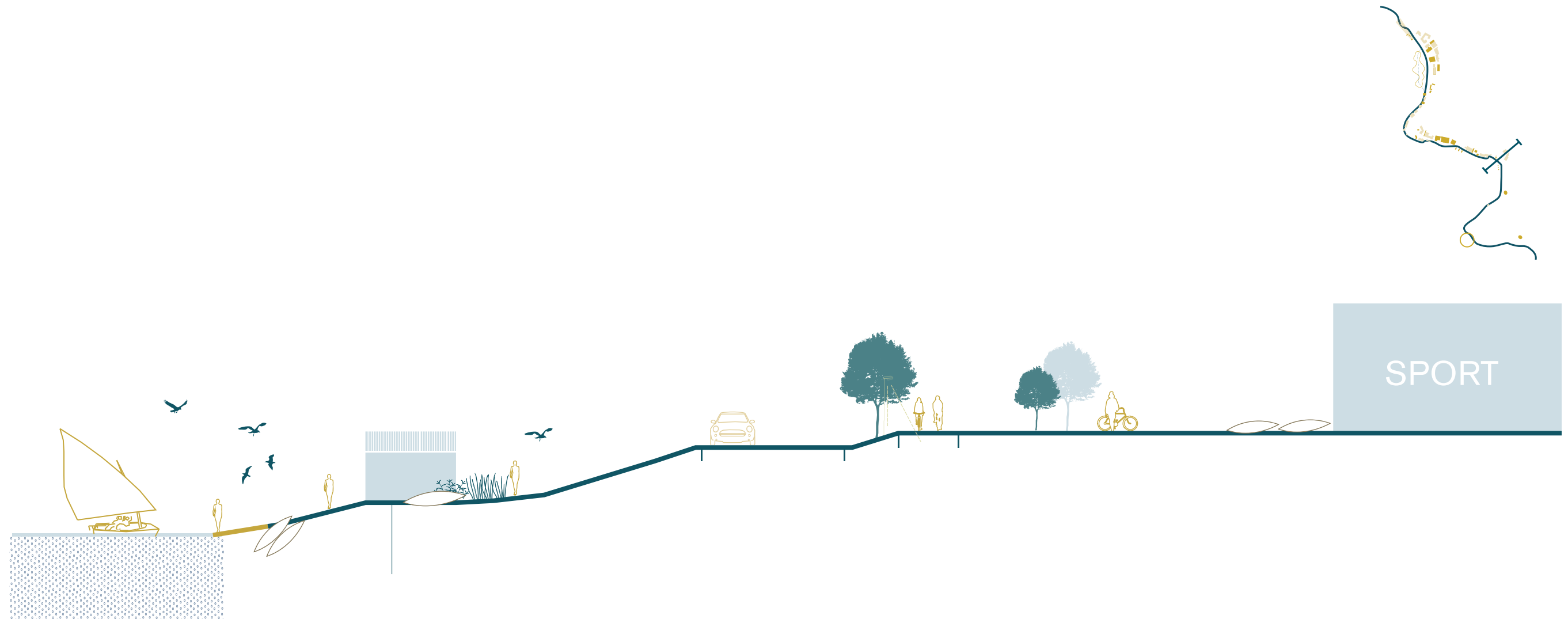
KYSTSTI OG HOTELL FISKEFABRIKKEN

AKTIVITETSSENTER

Et senter for natur og fritid etableres.

AKTIVITETSSENTER

PRINSIPPSSNITT

AKTIVITETSSENTER

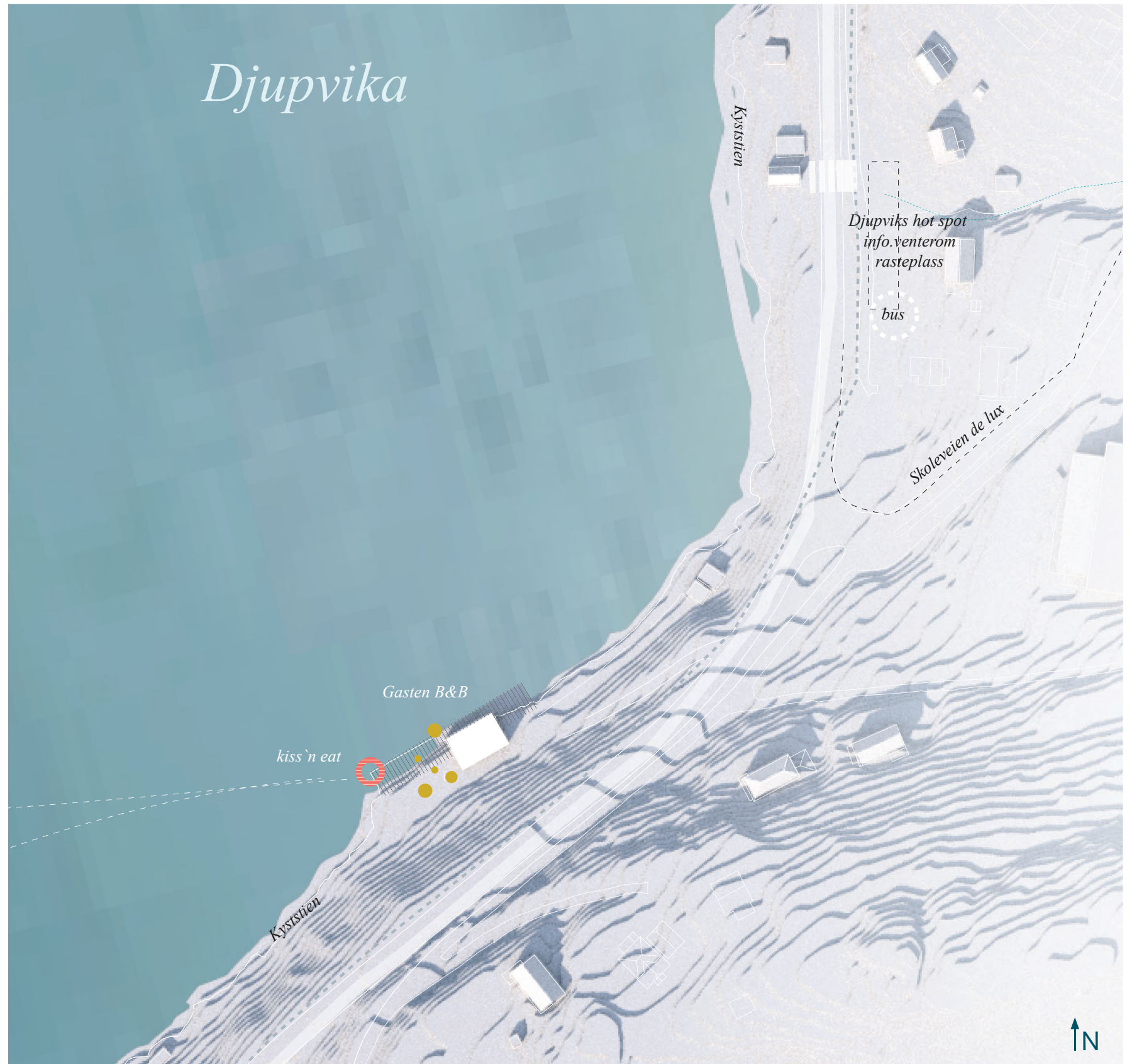

AKTIVITETSSENTER

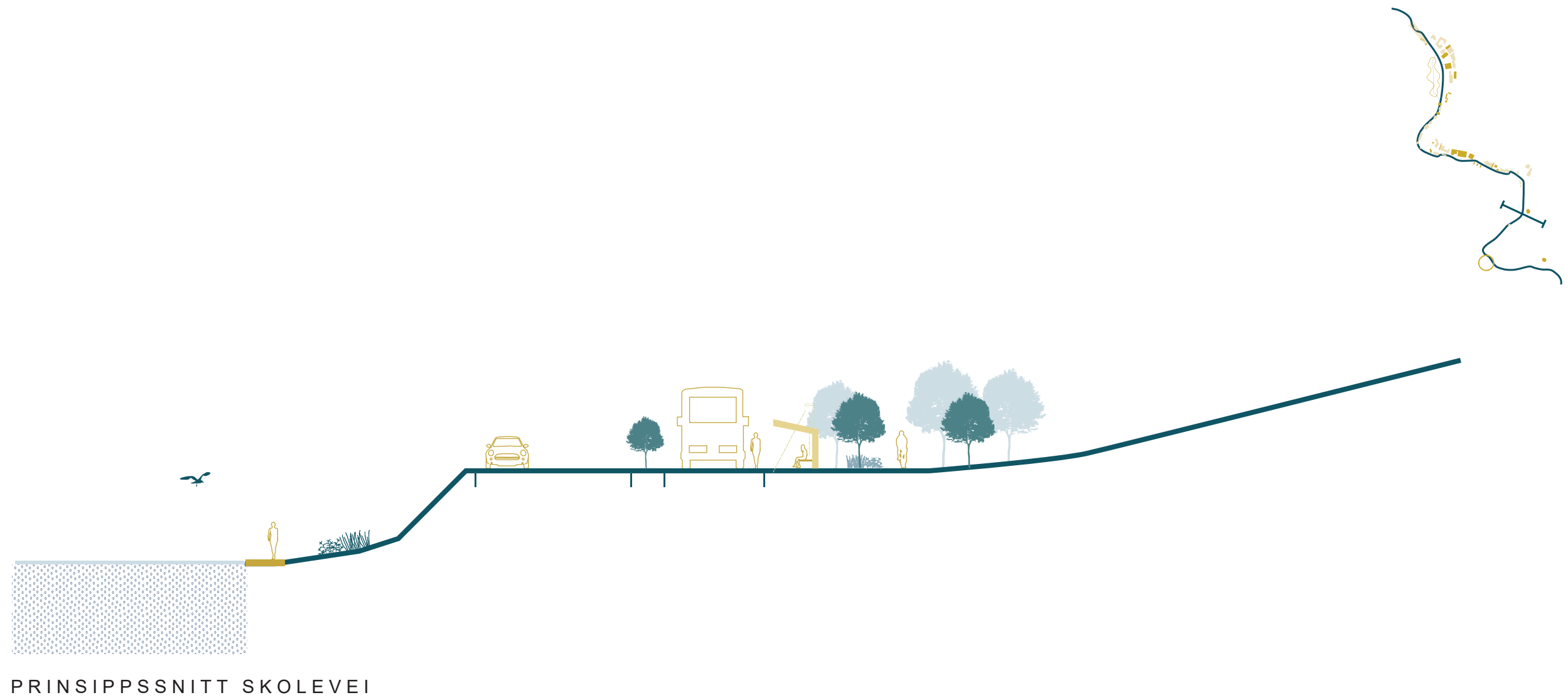

GASTEN OG SKOLEVEIEN

Holdeplass forsterkes ved skoleveien.

GASTEN OG SKOLEVEIEN

SKOLEKRYSS

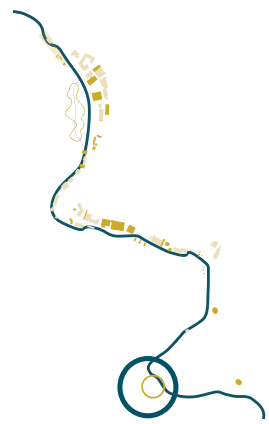
GASTEN

Det hvite huset transformeres til en restaurant og hot-spot <<Gasten>> med gourmet sjømat.

KYSTRINGEN

En ikonisk sirkulær promenade etableres ved delta.

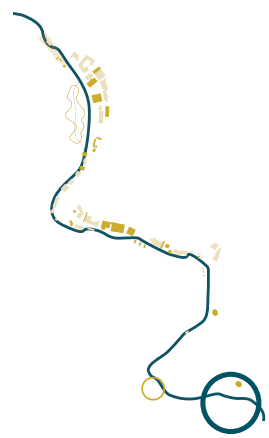

KYSTRINGEN

GLAMPGROUND

Delta 'glamping' introduseres ved delta, et sted for 'glamorous camping'.

GLAMPGROUND

KYSTBYEN

SENTRUM

Kommune sentrum

I dag er vi stort sett trådløse og kommuniserer uten å høre hverandres stemmer. Samtidig er våre sosiale mekanismer de samme som for 2000 år siden; vi trenger tetthet, trygghet, nærhet, tilhørighet, friksjon, identitet og stolthet av å være borger i egen by.

«Hverdagens sentrum» er den stolte borgers sentrum. Hverdagen er sommer, vinter, høst og vår. Det er mandag og lørdag. Det er å sykle til jobben. Det er trygg vei til skolen for førsteklassingen, det er turen til nærbutikken. Det er torget, butikken, handlegata og arbeidsplassen. Det er parken, lunden,

benken på gatehjørnet, fortauskaféen og bussholdeplassen. Det er morgenkaffen på hjørnet, lekeplassen klokka sju søndag morgen og fotballøkkka. Det er akebakken og den lille skøytebanen. Det er kveldsturen med bikkja og sytendemaifeiring. Der vi går, sykler, lever og møtes.

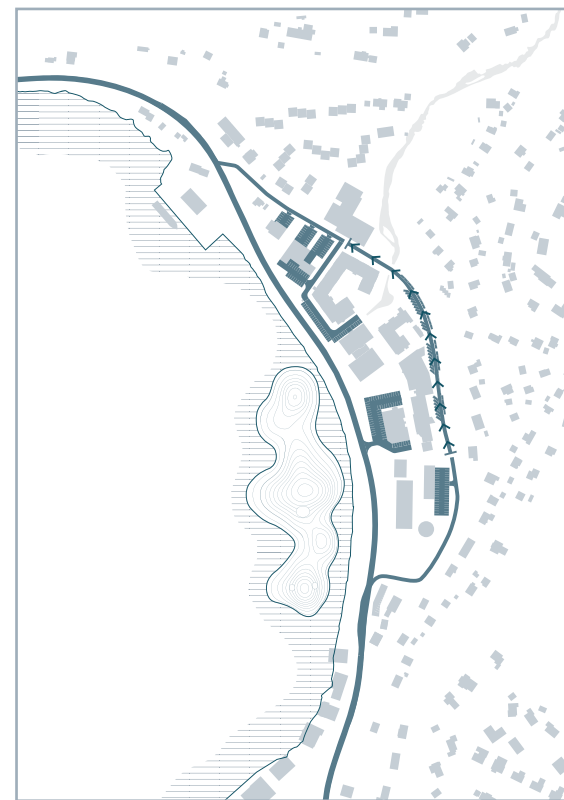
5 SENTRUMSGREP

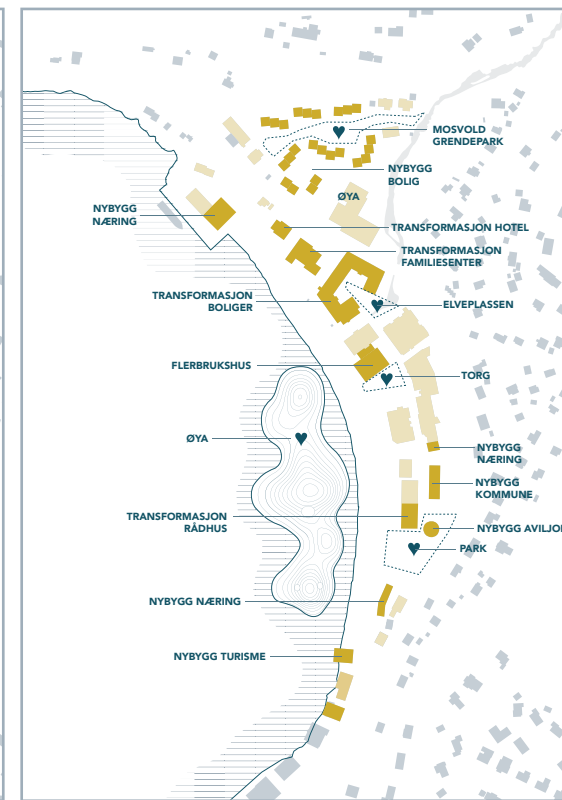
Utvidelse av miljøgata

Etablering av siktlinjer

Parkering

Sentrumstiltak

Programmering

VISJONSPLAN

<<< Det er mangel på sentrumsnære overnattingssteder. Det røde lageret som eies felleskjøpet kunne vært transformert til et trivelig Bed & Breakfast for pendlere og turister.

MOSVOLDGRENA

Prosjekt «BOLYST» - Klimavennlige sentrumsboliger

Levende sentrum er viktig for at et sted skal oppfattes som attraktivt og vi foreslår sentrumsboliger med variasjonsbredde i boligtyper og størrelse, spesielt rettet mot barnefamilier og unge voksne. Sentrumsnære boliger er prekært rett og slett fordi det bringer mer folk inn i sentrum og bruken blir en naturlig del av hverdagslivet. Vi etterstreber verdien av å bo trygt og fint i sentrum og at det ikke bare bygges boliger men det gode liv!

God bokvalitet og god boligkvalitet øker bolysten og vi mener og at god funksjonsblanding i kombinasjon med god arkitektonisk kvalitet med vekt på miljø og klima, kan føre til bomiljøer utenom det vanlige.

Følgende kvaliteter er i fokus ved utvikling av sentrumsboliger:

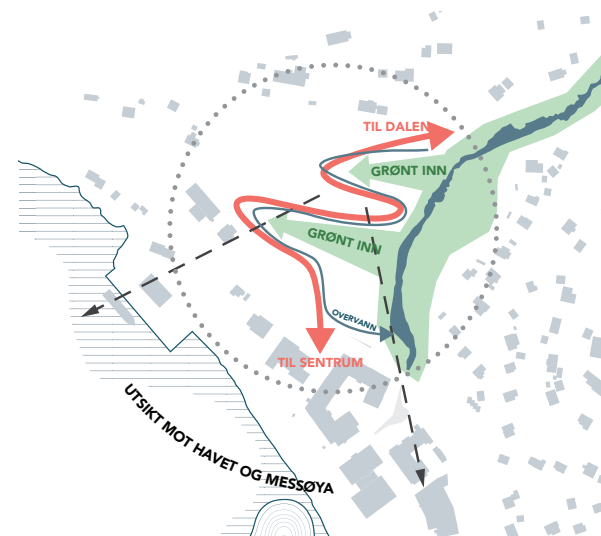
- Trivelige gater og plasser med liv og aktivitet
- Kort vei og god tilgjengelighet til handel, service, kulturtilbud, jobb, skole

- Kort vei og god tilgjengelighet til ulike utearealer av høy kvalitet
- Trafikksikker tilgjengelighet
- Lune uterom
- Klimavennlige materialer med lav CO2 fotavtrykk

Området bak Helse – og velferdssenteret, «Mosvoldgrenda» fortettes med frittstående rekkehus for barnefamilier. Dette er et boligtilbud for familier, nær både natur og service med et sosialt naboskap under fanen; "Bo nær sjøen, i sentrum og nær fjellet - bare på Ørnes!"

Mosvoldgrenda fortettes med nye boliger organisert i 3 etasjes punkthus og rekkehus i massivtre og organisert for å gi alle utsikt både mot sjøen og fjellene rundt.

Skalaen på den nye boligbebyggelsen er i tråd med småbytradisjonene, og boligene danner tun som gir rikelig med luft, lys og utsyn, grønne områder, private og halvprivate uteareal.

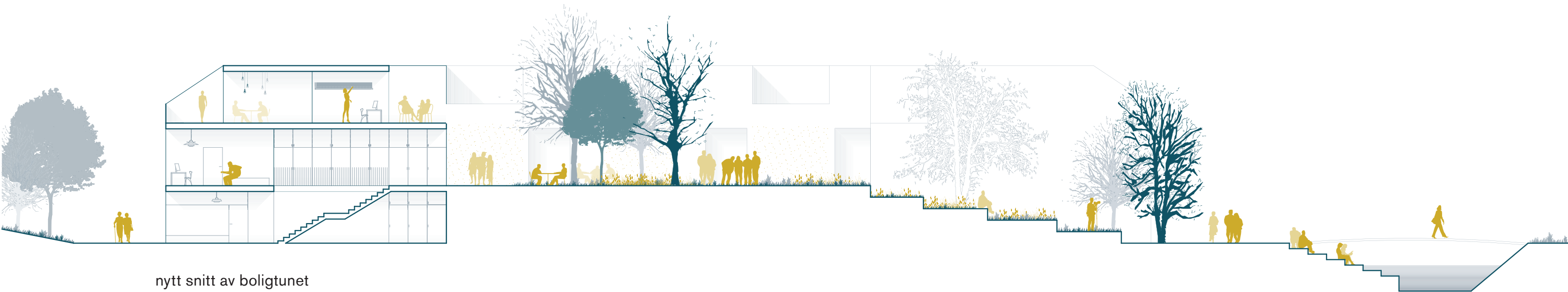
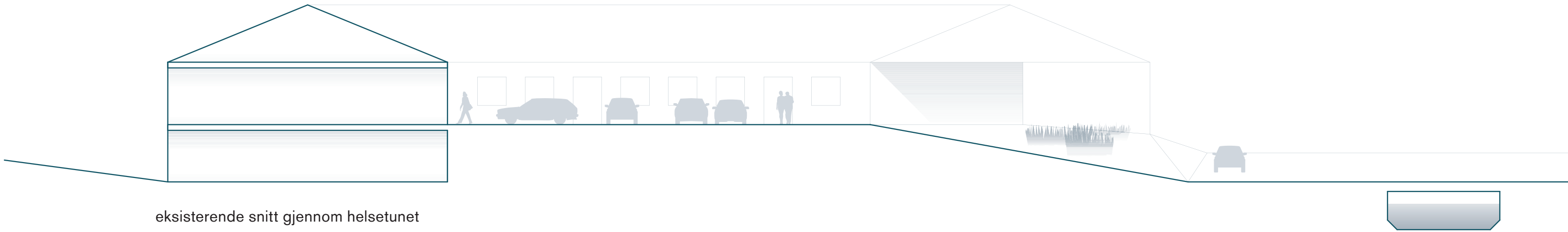
FRA HELSETUN TIL BOLIGTUN

Eksisterende helsetun omgjøres til bolig-tun med en ekstra etasje med takhager. Dette kan være mindre leiligheter for unge voksne, elever og pendlere. Boligtunet har et indre, lunt og grønt gårdsrom som er åpent for opphold for alle, en sympatisk avslutning av miljøgata.

Det er anlagt boliginnganger både fra det indre tunet og fra gateplan. Leilighetsinngangene fra gateplan har fått private forhager som en grønn buffer mot Fylkesveien. Utenfor boligtunet har Mosvolløen fått en større kulp før den går i kulvert og der er anlagt en sørvendt plass med trapper.

FRA HELSETUN TIL BOLIGTUN

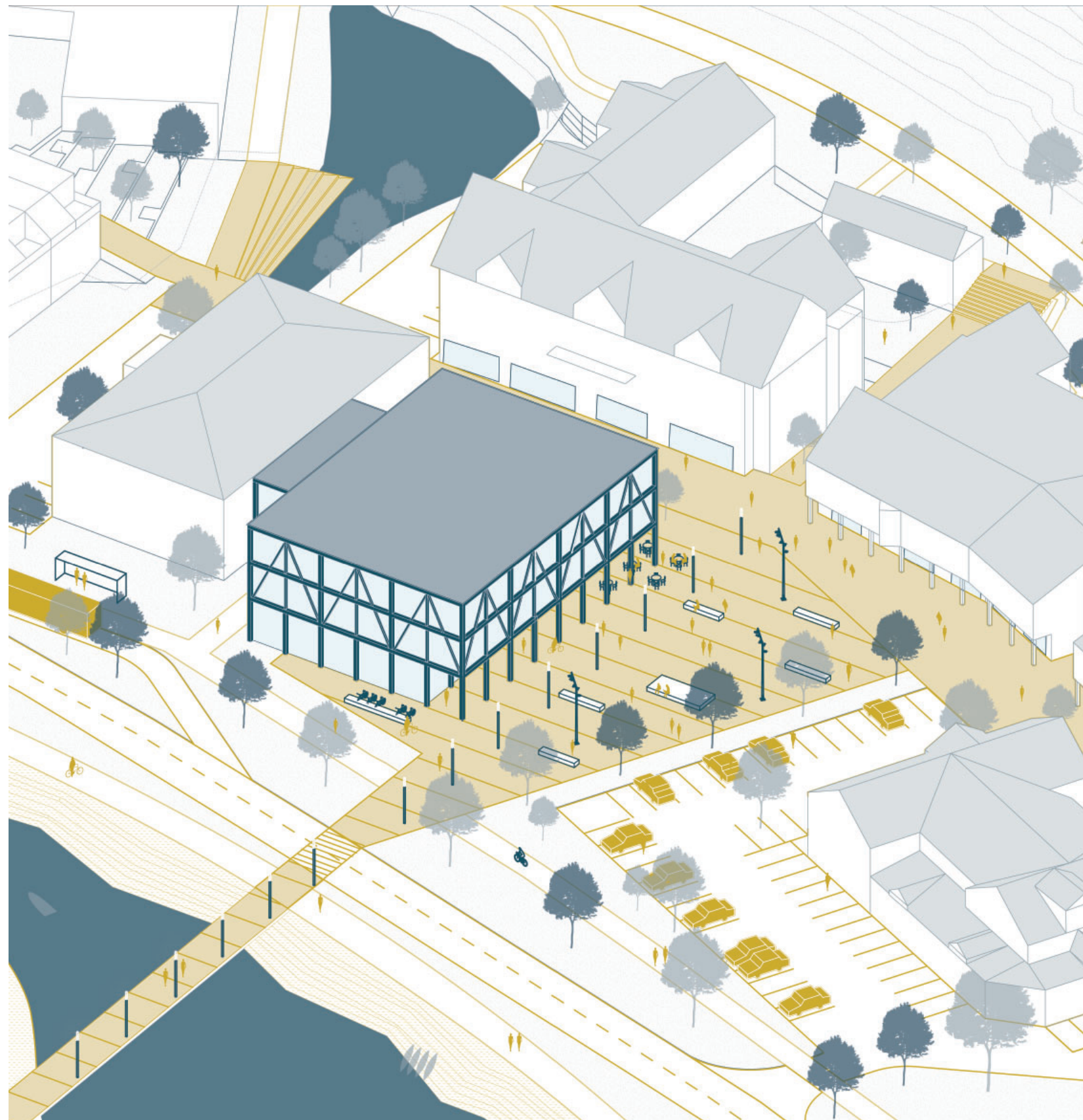
MILJØGATE OG TORG

Miljøgata er komplettert fra kommuneparken i sør til boligkvarteret i nord for å styrke næringa og trivselen i sentrum. En styrket og sammenhengende miljøgate er en sterk kvalitet og identitetsskaper for Ørnes. Miljøgata er et sammenhengende fellesrom som knytter sentrum på langs og ved å forsterke denne som en trivelig handlegate vil flere mennesker trekke til og bruke sentrum. På slik måte forsynes sentrum både av nye beboere men også av innbyggere som oppsøker kommunens servicefunksjoner.

Torget

Hovedgrepet i sentrum er å forsterke den mest sentrale nord-søraksen – «Miljøgata» og introdusere et nytt torg i skjæringspunktet mellom Miljøgata og sjøen. Dette er det store felles utendørs oppholdsarealet hvor folk skal ferdes og oppholde seg. Torget, som løper parallelt med det nye flerbrukshuset har fått en triangelaktig form og har en rett akse mot sjøen. Denne aksen forsterkes ytterligere med å koble torget mot Gammelvegen ved hjelp av trapper og videre oppover til et utsiktspunkt.

Torget får et lunere klima da bygningene skjermes for herskende vindretninger og det legges opp til blomstrende trær og beplantning og en grønn akse fra torget mot sjøen. Torget kan ha varierte aktiviteter med handel og et mobilt sceneanlegg. Det er diskutert muligheter for skøytebane i vinterhalvåret.

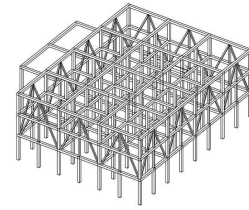
FLEBRUKSHUS

Både store byer og mindre steder i Norge bør tenke mer sambruk av arealer. På den måten kan nye modeller for tjenester gi bedre åpningstider, man får mer mennesker i sentrum utenfor de ordinære åpningstidene og man programmerer for en mer fleksibel bruk av arealer.

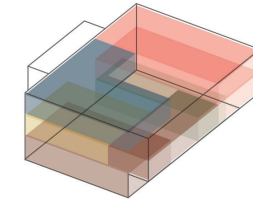
Det har vært ett uttalt ønske om mer næringsareal i sentrum og det har blitt fortalt at det er et enormt kulturelt engasjement som er to-talt usynlig.

Vi forsterker sentrum med et flerbruksbygg som tilbyr et variert funksjonsprogram som handel, cafe, bibliotek og andre arena for kulturaktiviteter. Bygget er et kompakt treetasjes bygg av massivtre med innganger fra torgflaten. Bygget er forbundet til nabobygget med et volum i glass som sikrer siktakse, lys og gjennomgang mellom bygningene.

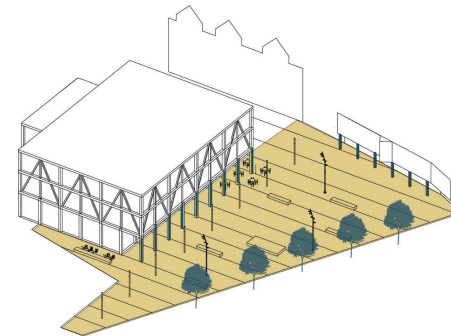
Der er et sterkt engasjement blant innbyggere, med god dugnadsånd og mange lag og foreninger. Kystbyen Ørnes skal utvikles slik at det ivaretar og forsterker levende og inkluderende fellesskap som gir en følelse av samfunnsidentitet og tilhørighet. Flerbruks-huset kan med fordel huse denne energien med lag og foreninger, frivillighetssentralen, bibliotek, NAV grendelag, innovasjonshub, øvingsrom til revy / teateret, pensjonistforeningen og ungdomsrom. «Catch of the day» serveres endelig i første etasje, i kontakt med torget og med utsikt mot havet.

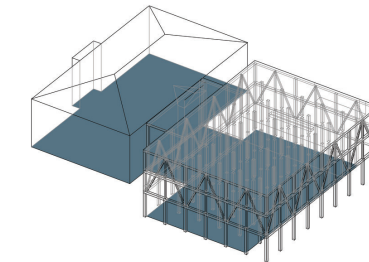
Grid: Hovedkonstruksjonen er anlagt i grid, et fleksibelt system som ivaretar ned og - oppskalering

Programmering: Sambruk av arealer for variert bruk

Bygg + torg: Plassering av bygget danner en tri-angulær plass med gode solfohold

Tvilling: Bygget er forbundet til nabobygget med et volum i glass som sikrer siktakse, lys og gjennomgang mellom bygningene.

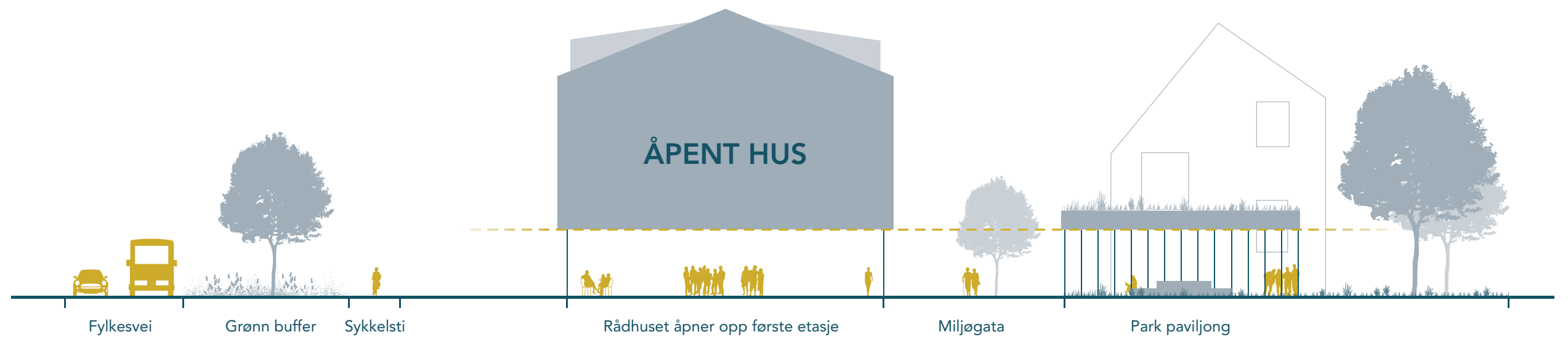
1:1000

TORG OG FLERBRUKSHUS

RÅDHUS ÅPNES OPP

Miljøgata avsluttes ved Rådhuset og fortsetter som en sti gjennom parken. Rådhusets første etasje åpnes opp for å synliggjøre aktivitet på bakkeplan og for å gi bedre innsyn og kontakt med både Miljøgata og parken rundt. Som en avslutning på miljøgata foreslås et utendørs møtested laget av arkitektstudenter. Fortettingen på motsatt side av rådhuset er vist som et kombinert bygg med programmering for politihuset og næring i første etasje.

1:250

NESET

««« Dagens situasjon på Neset. Store udefinerte asfaltflater gjør det utrygt å ferdes som fotgjenger. Trafikksituasjonen preges av mye overflateparkering.

Neset

Neset er det opprinnelige handelsstedet på Ørnes, og er fortsatt koblingen til omgivelsene via sjøveien. Neset har i dag en uklar struktur, med store udefinerte asfaltflater som er lite fotgjengervennlige. Det er viktig for både Ørnes og Meløy å tilrettelegge for bedre velkomstsituasjon for besøkende og lokale, med informasjon og struktur som skaper gode forhold for både folk, kjøretøy og båter.

Hovedstrategien for Neset er opprydding og definering av store udefinerte asfaltflater, transformasjon av eksisterende bebyggelse med endring av program og bedre utnyttelse av 1.etasjer, og etablering av en 'info-hub'.

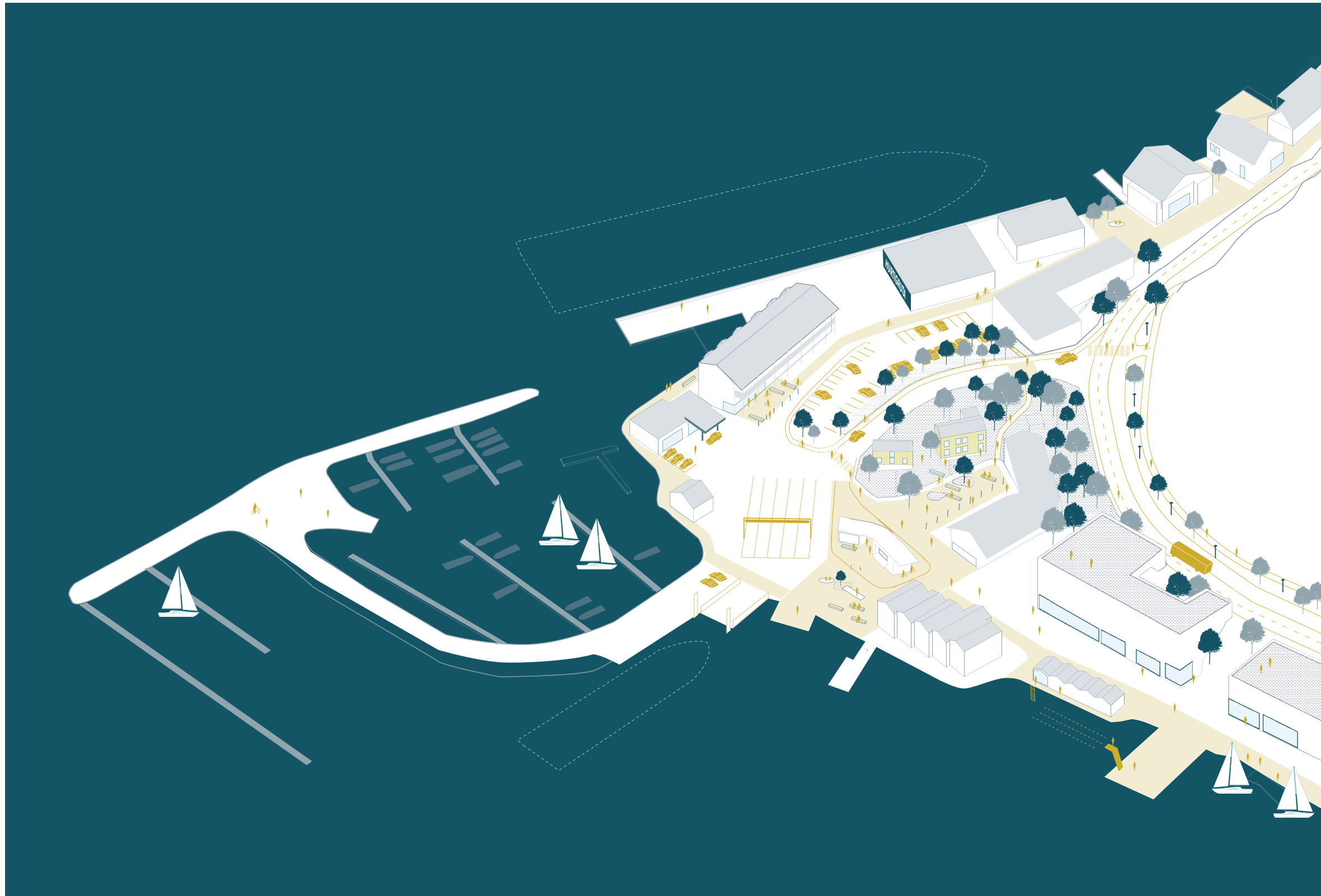
Vi foreslår en ny info-hub ved fergeleiet. Dette kan være et sted som i tillegg til å serve nødvendige behov som holdplass, toalett, kiosk, informasjon og venterom, kan inneholde en utstilling om Meløys historie og hva man kan oppleve her. Støttefunksjoner for infohuben legges i første etasje av Havneveien hvor det i dag er et lite venterom, men blir betydelig utvidet. Her tilbys sykkelutleie, lounge for øybeboere som venter på ferga. Kyststien muliggjør tilgang til sjøfronten langs hele Neset.

Det bør gjøres en utbedring av krysset ved Chr. Tiedemanns vei og Havneveien, som gjør det tryggere for fotgjenger og syklist, og muliggjør tilkomst til Ørnes gamle handelssted fra nord. Tilrettelagte tverrkoblinger mellom Chr.

Tiedemanns vei/ Kystveien og Havneveien hvor den nye kyststien etableres bør etableres enten som egne stier og trapper, eller integrert i ny bebyggelse. Ulik type belegning eller bare enkel maling av asfaltflater inn i felt skaper, sammen med belysning og vegetasjon, ulike soner for opphold. Kyststien vil være et synlig element, tydelig merket, slik at det oppleves som en naturlig måte å bevege seg uten.

Ørnes gamle handelssted får en forsterket rolle med torgetablering og utvidelse av hagen. Belysning av fasader og trær gir en ny lyssituasjon på Neset, som i dag er preget av sterk belysning for kjøretøy.

Torget strekker seg fra handelsstedet til sjøen. Ved sjøen finner man benker, belysning og enkle lekeapparater. En av garasjene langs Havneveien konverteres til badstue. Det etableres langtidsparkering i nytt bygg med adkomst fra Kystveien, som frigjør areal på Neset.

BILDELING

SELV KJØRENDE
MINI BUS

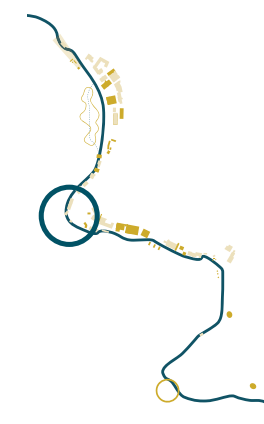

ELEKTRISK BYSYKKEL

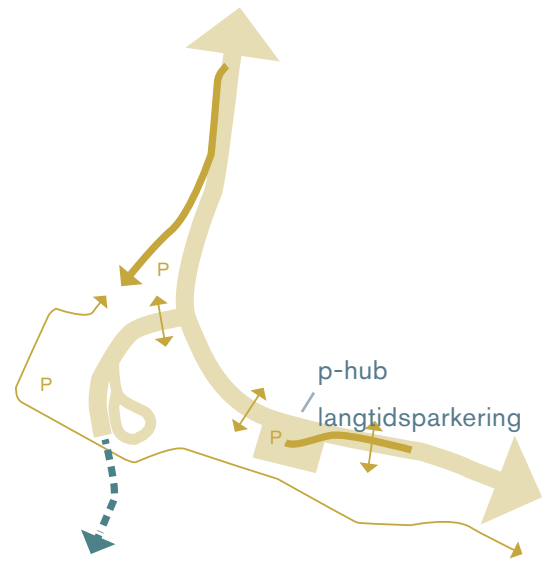

BÅT TAXI

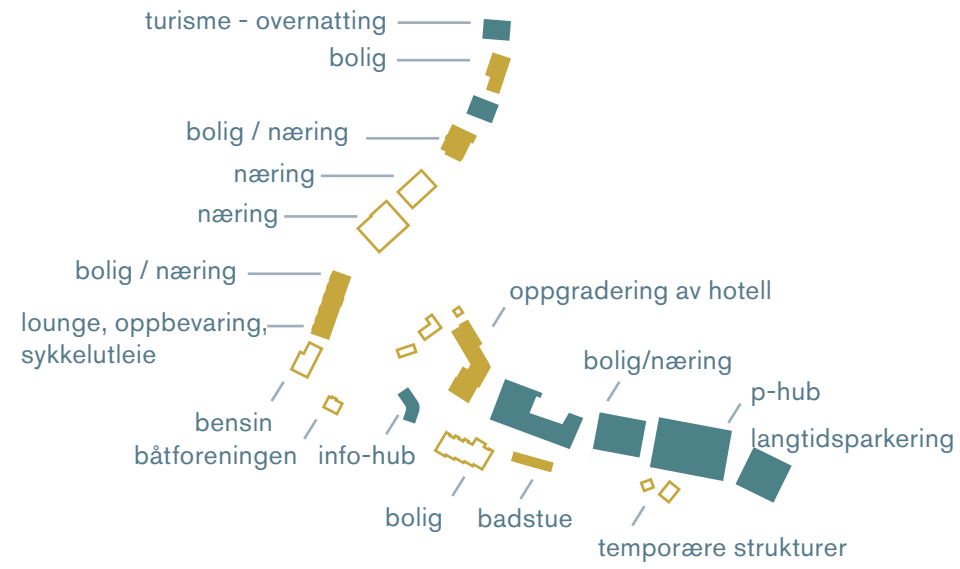
PLAN

STRATEGIER FOR NESET

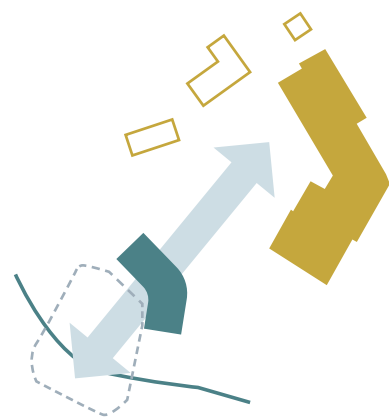
Adkomst og parkering

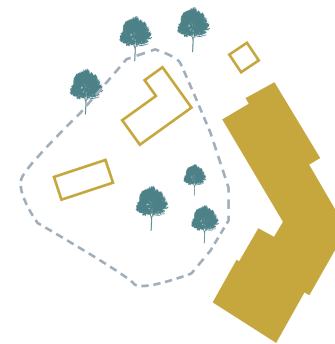
Transformasjon og nye bygg

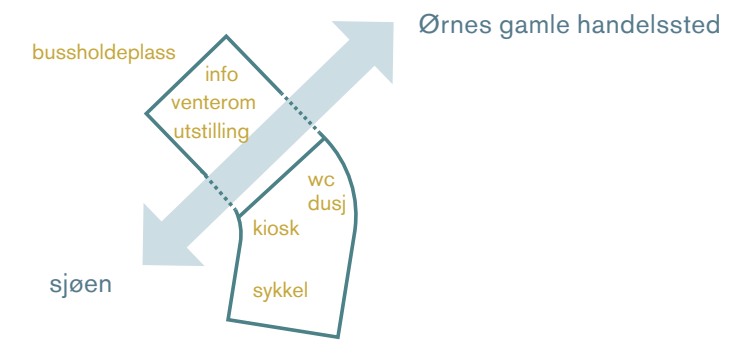
Aktive fasader på gateplan

Kobling fra kulturtorg til kaifront

Plant mer vegetasjon og forsterk Ørnes gamle handels- teds historie

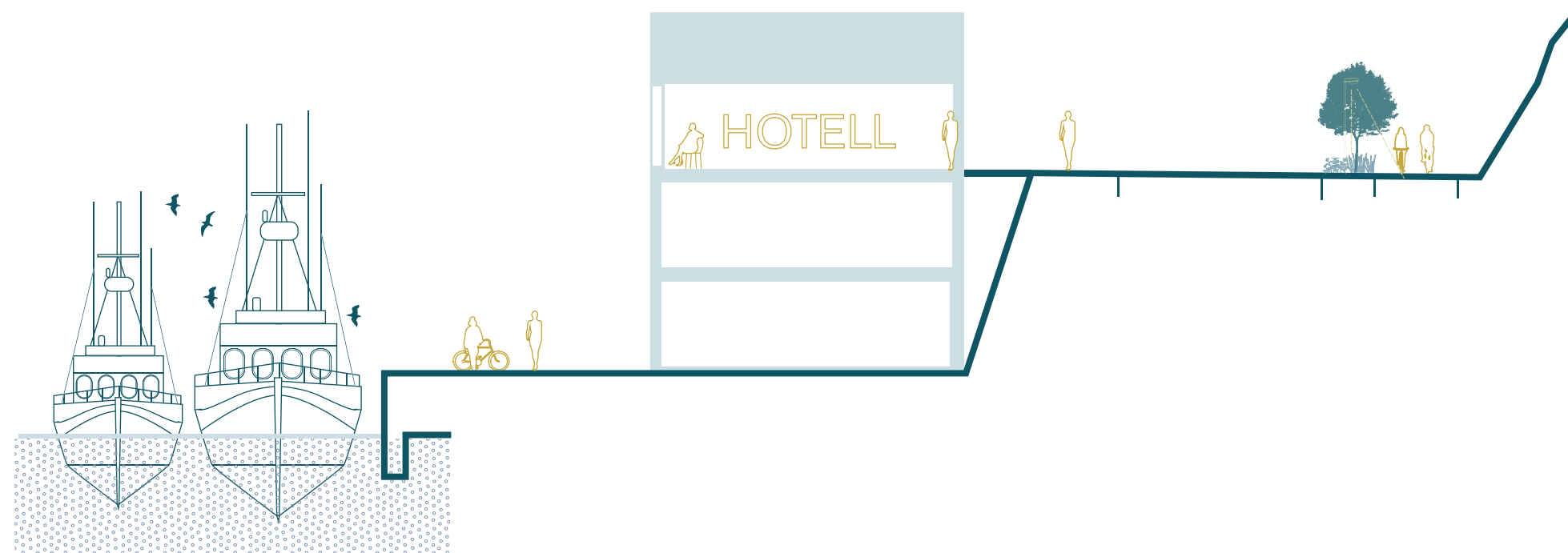
Forslag på venterom og infohub

PRINSIPPSSNITT NESET

1:1000

PRINSIPPSSNITT HAVNEN

VELKOMMEN TIL NESET

PÅ GJENSYN!

BÆREKRAFTIG KYSTBY

Framtidsrettet mobilitet

Helgelandskystens sykkelsti for alle aldrer!

Nasjonal turistveg Helgelandskysten er en del av Nasjonal sykkelrute 1 som følger hele norskekysten. Fra Bergen til Nordkapp er ruta også sammenfallende med EuroVelo 1 «Atlantic Coast Route». Idag er strekningen skiltet men savner en trygg sykkeltrase. Økt turisme i regionen vil gi anledning till et grensoverskridende samarbeide mellom kommunene langs den enestående strekningen. For å få flere til å sykle fra lokalt til regionalt nivå må det bli tilgjengelig, effektivt og trygt å sykle. Vi foreslår derfor et langsiktig tiltak om en sammenhengende sykkelsti som følger dagens FV17 langs kysten. Besvarelsen tar utgangspunkt i regionsentret Kystbyen Ørnes og vil i første omgang prioritere strekning mellom Reipå-Ørnes og Ørnes-Glomfjord. På sikt vil det være en sammenhengende sykkelsti for regionen, hvor syklistene fra hele verden prioriteres og ønskes velkommen til Helgelandskysten!

Sykling handler om samarbeid på nasjonal, regional nivå, kommunenes byromspolitikk så vel som trafikale og juridiske tilpassinger sammen med Statens vegvesen. (Diagram viser en langsiktig visjon som utvikler

turistvien til en trygg turistsykelsti med aktiviteter og noder for øyhopping i skjærgården)

Sykling handler om samarbeid på nasjonal, regional nivå, kommunenes byromspolitikk så vel som trafikale og juridiske tilpassinger sammen med Statens vegvesen.

Kommunal transport – en opplevelse fra a til å:

Alle bygder i Meløy er tilgjengelige med offentlig transport (båt og buss) koblet til inviterende venteplasser ved fergeleiene. I Kystbyen Ørnes finner vi nærhet og enkel tilgang til sentrum og knutepunktet på Neset, som ligger med utmerkede forbindelser til offentlig transport, bus, ferga, bildelning og god tilgang til komfortable sykkelparkeer med drikke- og pumpestasjoner.

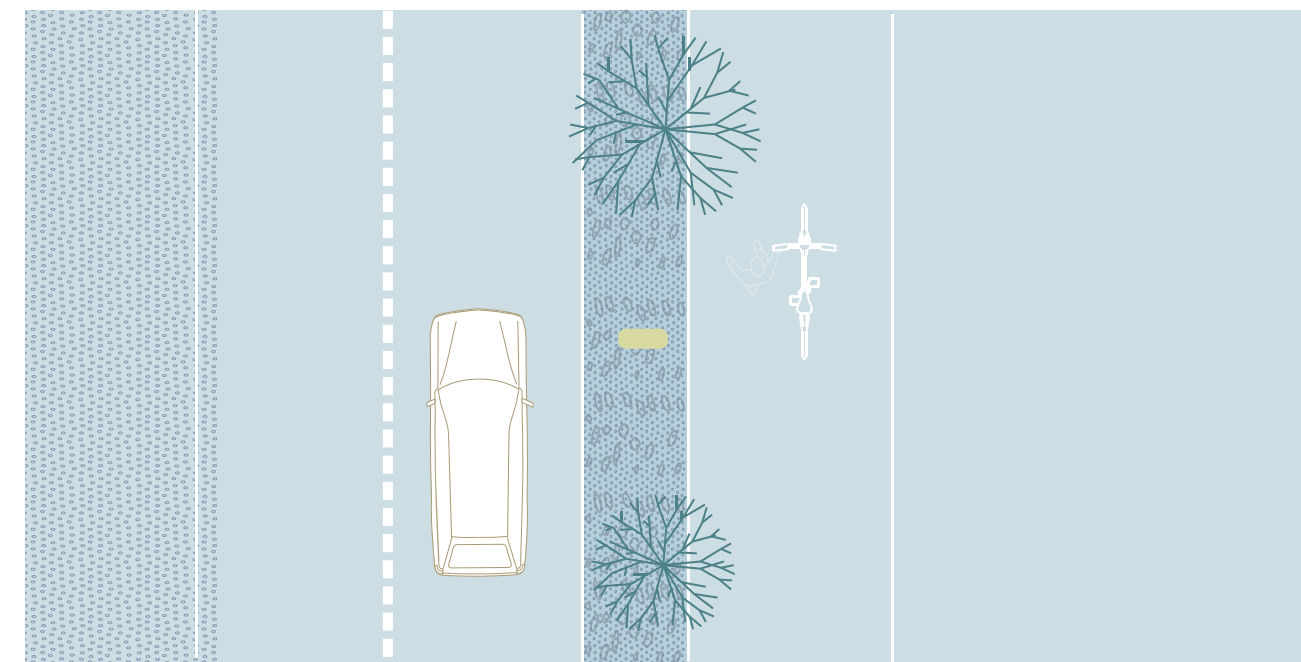
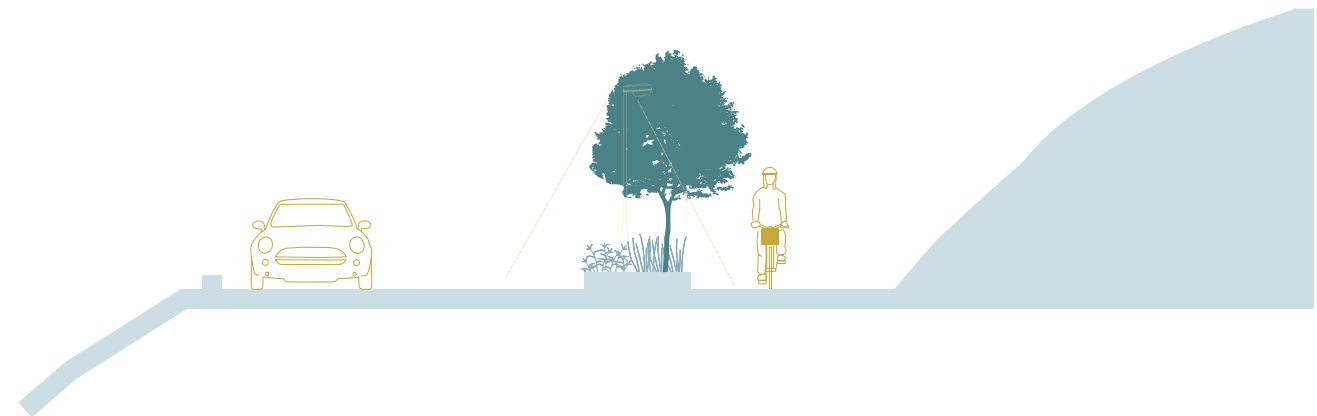
En åpen 24/7/365 lounge for hele Meløys øy- og fastlandspendlere ligger tett på ferga, busser, transporthub og tilbyr plass for jobbing, surf eller hvile i komfortable møbler. Sambruksveien Havneveien legger opp til en trygg kobling for fotgjengere inntil selve kommunesentret.

MILJØVENNLIG OG SUNN TRANSPORT

Rikelig sykkelparkering og gode forhold for gåing og sykling gjør det enkelt å forlate bilen hjemme i Kystbyen Ørnes. Utpekte parkeringsplasser og ladestasjoner for elektriske kjøretøyer og elektriske sykler oppfordrer til miljøvennlige transportformer. Neset har parkeringsmuligheter dedikert til familier og lavutslippsbiler. Sentrum har også ladestasjoner for elektriske kjøretøy og fasiliteter for å lade elektriske sykler. Det er dedikerte sykkelparkeringsplasser og etablerte hotspots ved Kystbyens vente/hentepunkter koblet til skolen i sør og Mossvoldkrysset i nord.

BEVEGELSE LANGS KYSTSTI I FLERE 'LOOPS'

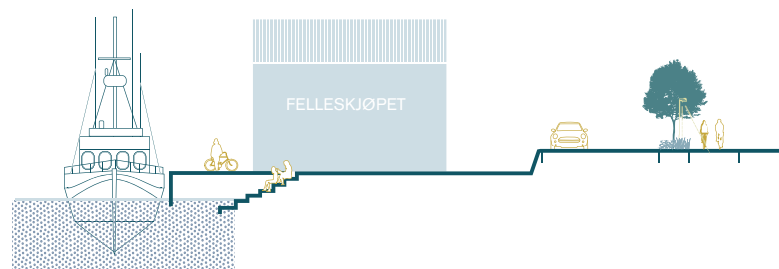
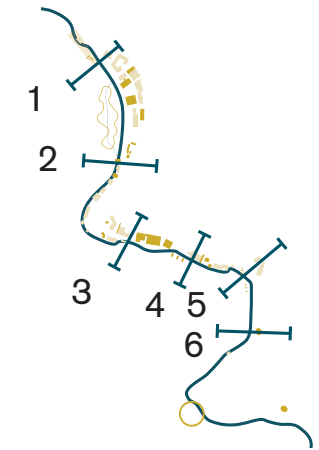
PRINSIPPSSNITT FYLKESVEI

TVERRSNITT GJENNOM BYEN

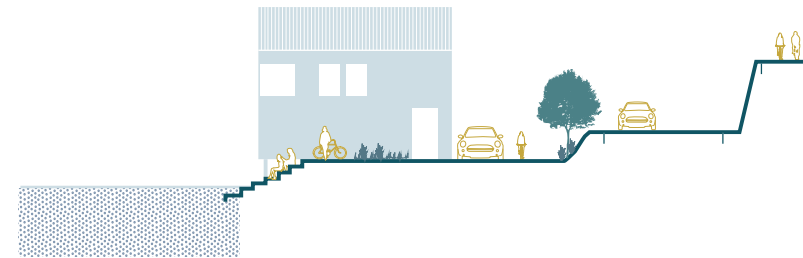
Kommunen er en del av bygde- og lokalsamfunnet med tjenester som familjesentrum, helsestasjonssentre, bibliotek, teatre, lekeplasser, torg og møteplasser. Kystbyen Ørnes vil være et møtepunkt for lokale innbyggere og gir et rom for lokalt engasjement - et sted for mer enn bare kommuneservice. Med den 3 km lange Kyststien, torget i Sentrum, Meløy loungen ved ferga og en «open air» kultur- og formidlingsarena på over 15 000 m² får hele Meløys samfunnsengasjerte og aktive befolkning tilgang til nye møte-

plasser og steder hvor Ørnes går fra at bare være et handelssted til å tilby mye mer.

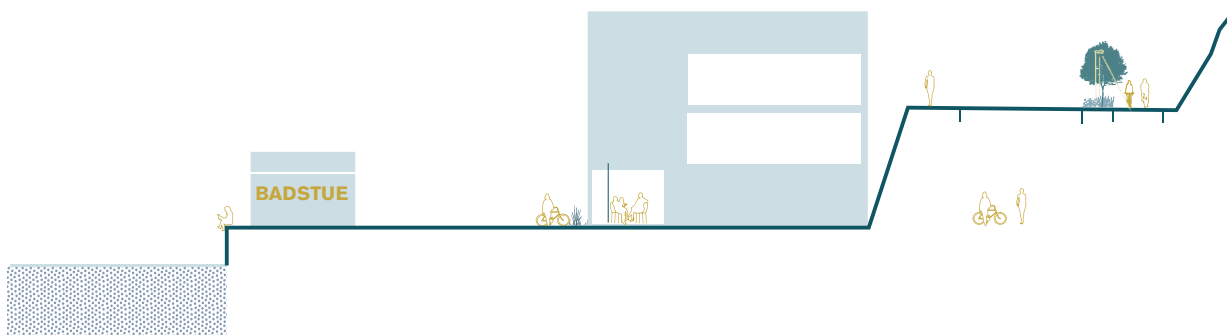
Sentrum vill ikke bara bli grønnere men vil også være en konkurransedyktig modell i forhold til de store kjøpesenterstrukturene i f.eks. Bodø hvor du må ta egen bil for å ta deg rundt. Ørnes konkurrerer med sin trivlig småskala og tilgjengelige handelsstruktur hvor du vil ha tid over for å ta en prat pga av korte avstander mellom tilbud og service.

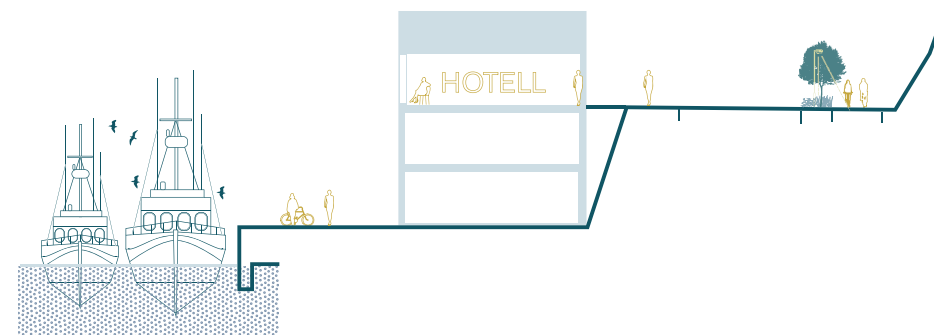
1. Allmenningen

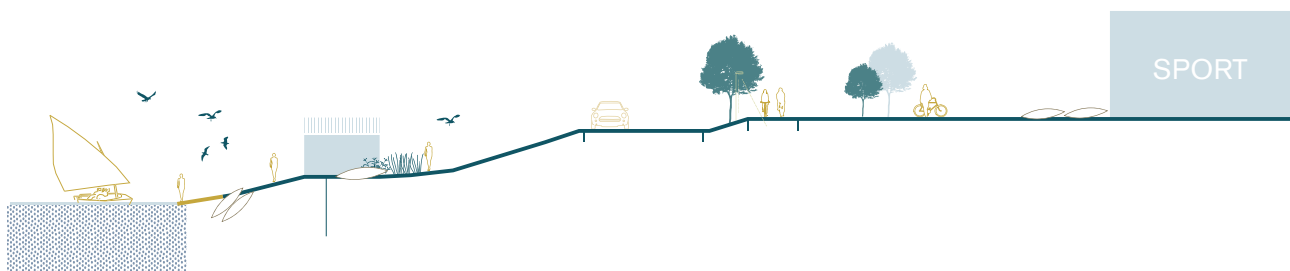
2. Havnegaten

3. Brygge

4. Fiskefabrikken

5. Aktivitetssenter

6. Holdeplass for skolen

SKOLEKRYSS

Endringer fra dagens situasjon med tryggere forbindelser og ny holdeplass

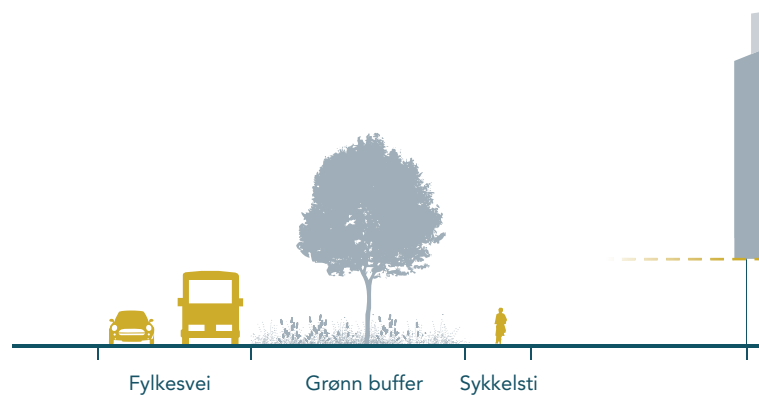
VEI OG PARKERING SENTRUMSOMRÅDET

Vi bevarer den fleksible parkeringen, tett på boliger og handel. Gammelvegen foreslås enveiskjørt for gateparkering på begge sider av veien. De større parkeringsplassene er rammet inn slik at parkeringskapasiteten er god, uten at inntrykket av parkerte biler dominerer sentrum. Gateparkering rydder opp i gateløp og arealbruk, sprer en del av parkeringen utover, samtidig som det blir enda mer fleksibelt å sette fra seg bilen der det trengs. Det er flere, spredte sentrumsnære

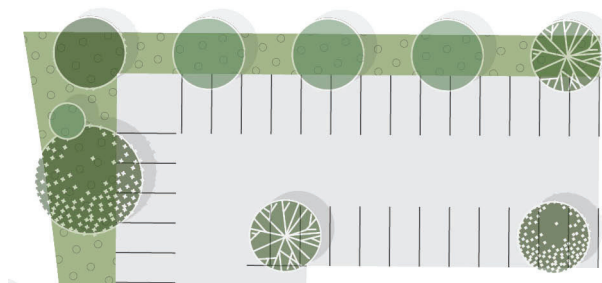
parkeringsplasser og de krysser ikke miljøgaten slik det legges opp til i dag. For å forsterke et mer bymessig og attraktivt sentrum, må den utflytende arealbruken i gatene ryddes opp i. Kjørebanelene reduseres i bredde, det blir lagt kantparkering på begge sider av Gammelvegen og det defineres gode, brede soner for fotgjengerne. Dermed er tilgjengeligheten like god, samtidig som gatene blir mer attraktive og fotgjengervennlige.

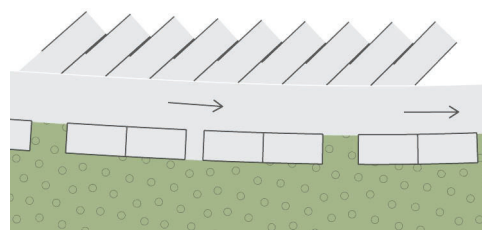
Veigjerde fjernes, trær plantes langs fylkesveien og sykkelstier markeres.

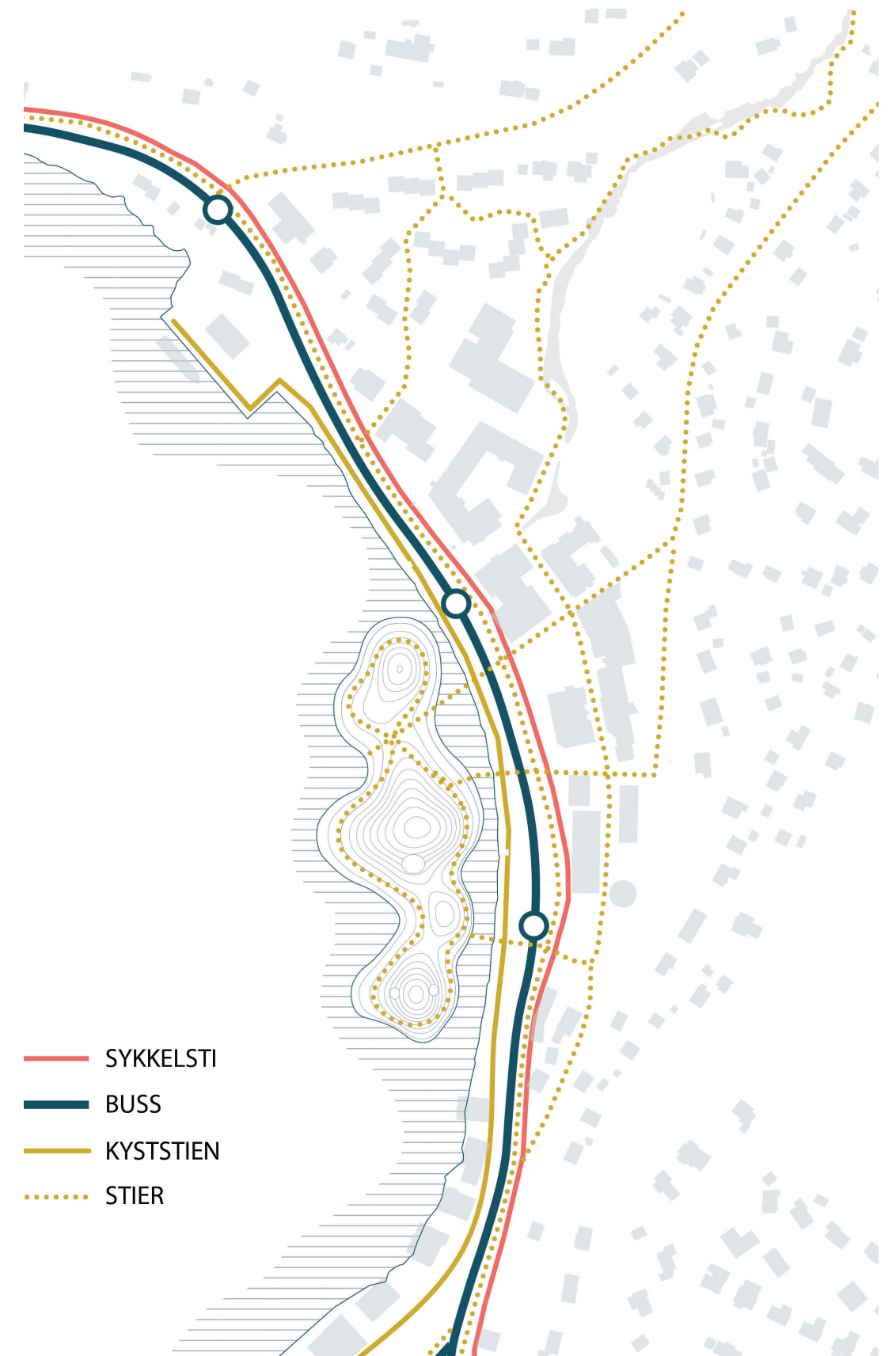
Snitt fylkesvei

Parkeringsplasser rammes inn av grønt og trær. Der hvor det ikke er mulig å plante tre utenfor, omgjøres parkeringsplass felt til grønt felt og tre plantes.

Enveis kjøring og gateparkering på begge sider av Gamleveien.

- SYKKELSTI
- BUSS
- KYSTSTIEN
- ... STIER

LOKALT ENGASJEMENT, MØTEPLASSER OG TJENESTER!

Ørnes sentrum er svært konkurransedyktig i sin trivlig skala i forhold til Bodø kjøpesenter.

Kommunen er en del av bygde- og lokalsamfunnet med tjenester som familjesentrum, helsestasjonssentre, bibliotek, teatre, lekeplasser, torg og møteplasser. Kystbyen Ørnes vil være et møtepunkt for lokale innbyggere og gir et rom for lokalt engasjement - et sted for mer enn bare kommuneservice. Med den 3 km lange Kyststien, torget i Sentrum, Meløy loungen ved ferga og en «open air» kultur-og formidlingsarena på over 15 000 m² får hele Meløys samfunnsengasjerte og aktive befolkning tilgang til nye møteplasser og steder hvor Ørnes går fra at bare være et handelssted til å tilby mye mer.

Sentrum vil ikke bare bli grønnere men vil også være en konkurransedyktig modell i forhold til de store kjøpesenterstrukturene i f.eks. Bodø hvor du må ta egen bil for å ta deg rundt. Ørnes konkurrerer med sin trivlig småskala og tilgjengelige handelsstruktur hvor du vil ha tid over for å ta en prat pga av korte avstander mellom tilbud og service.

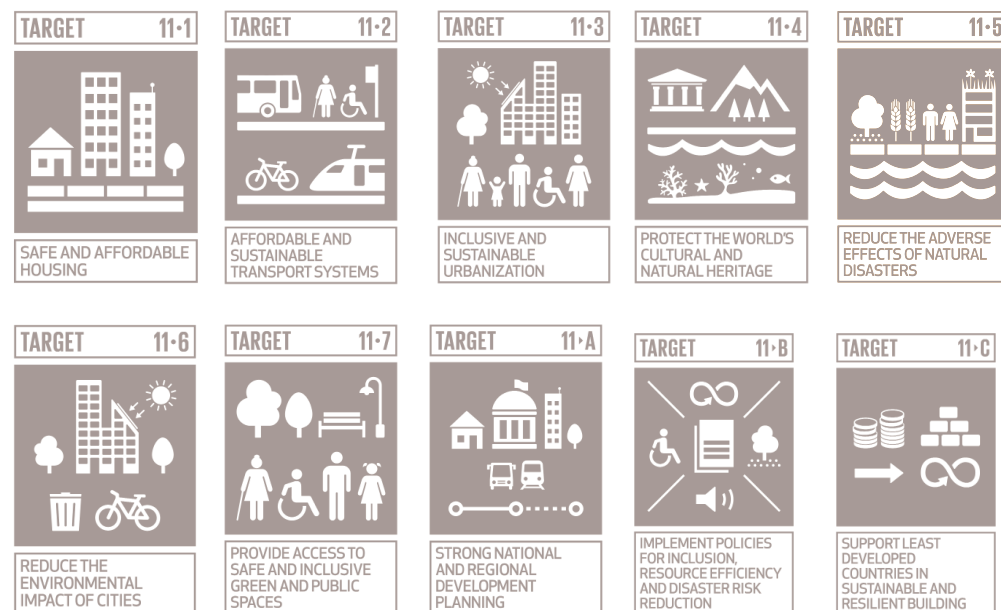

Bodø kjøpesenter

<<< How do we compete with the shopping center? We compete by being walkable!

11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES

Klimatilpasning

Det regner mye langs Norgeskysten og med klimaendringene som vi allerede merker virkning av, må vi planlegge med beredskap for ennå større nedbørsmengder og stormflo i perioder. Vannet bør bli tatt hånd om, brukes som en ressurs for vanning vegetasjon og som estetisk element. Avrenningen fordrøyes, slik at risikoen for å overbelaste kloakksystemet reduseres og flomveger som renner ut til sjøen minimerer problemer med oversvømmelser.

I vår plan er overvannshåndteringen integrert i utforming av park, torg og uterom.

Små fordrøyningsbasseng i uteområdene tar i mot regnvann og leder det videre er synlige i på torget. Det blir vakre og identitetsskapende mindre blå elementer, attraksjoner for barna, vakkert for voksne som samtidig løser de tekniske problemene.

De nye boligene er utforma slik at takene leder overflatevannet kontrollert inn i et blågrønt system på boligtnet. Det er le og ly langs aksene, overdekket areal på bygninger der været kan oppleves, og et konsentrert sentrum med kort veg inn til bygninger.

Reduksjon av CO2 Fotavtrykk:

Bygninger representerer en stor del av de globale karbonutslippene og energiforbruket. I tillegg påvirker handlemønster lokalsamfunn på flere måter. Ved å integrere bærekraftstiltak i hverdagen, har vi som mål å gjøre mer enn forventet for å oppnå en bærekraftig utvikling av Kystbyen Ørnes.

Global goal 11 er brukt som et planverktøy i besvarelsen for Verdens

Kystby. Noen eksempler på hvordan vi gjør dette følger.

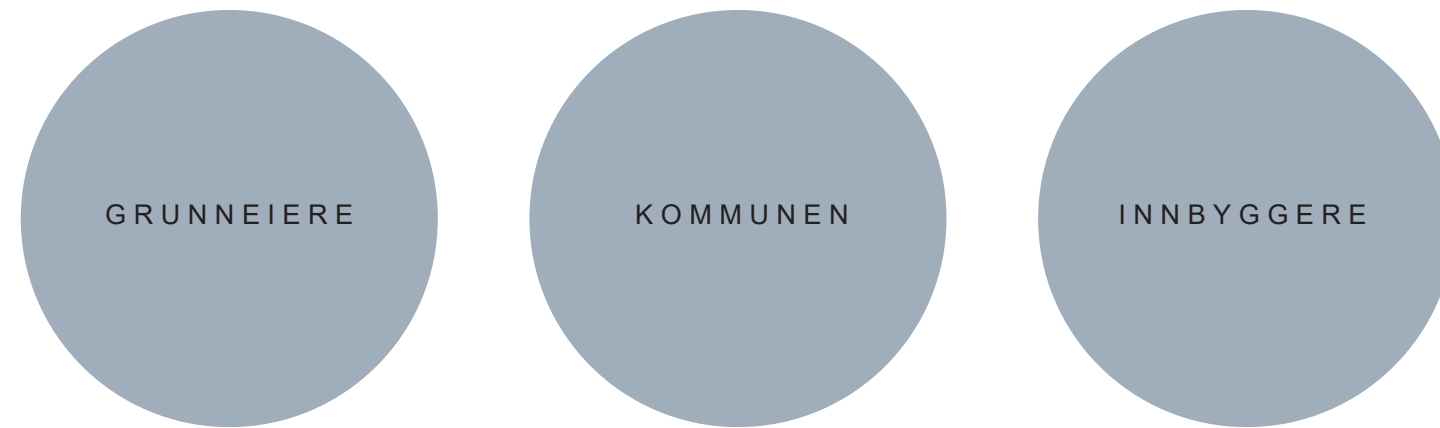
Sunne bygg i kommunens regi!

Energi- og vanneffektive løsninger - Det finnes en rekke store og små tekniske løsninger som minimerer energiforbruket: effektiv varmegjenvinning fra tekniske systemer og apparater, LED-belysning i både fellesarealer og butikker, optimalisert ventilasjon og vanneffektive toaletter sparer både vann og energi.

Vi utfodrer Meløy kommune til å bygge klimapositivt og bruke gjenbrukte materialer og tre, som hovedmateriale, i alle sine bygninger i fremtiden. Materiale, som tre og resirkulerte bygningselementer reduserer bygningens totale klimatavtrykk. Fokus på bygningsmaterialene som brukes, sikrer også et godt innelima og sunne arbeidsmiljøer. Grønne tak har både estetiske og praktiske fordeler: det gir isolering som reduserer behovet for oppvarming om vinteren og avkjøling om sommeren. Grønne tak beholder regnvann, noe som letter styringen av overvann under kraftig regn.

GJENNOMFØRING

Fra visjon til virkelighet.

Forslagene fra parallelloppdraget skal danne grunnlag for senere utarbeidelse av en områdereguleringsplan for Ørnes. Område planen med tilhørende dokumenter vil være styrende for utviklingen av Ørnes kystbyen i et langt planperspektiv. Ønsket utvikling vil være avhengig av at det bygges en del felles offentlig infrastruktur i sentrum, feks opprustede gater for nytt kjøremønster samt parker og friområder. Områdeplanen sier imidlertid ingeng om hvem som skal bekoste og bygge denne infrastrukturen.

Finansieringsmodell:

Formålet med finansieringsmodellen er å lage et opplegg som fordeler kostnadene for opparbeidelse av felles infrastruktur. Gjennom finansieringsmodellen lages et system som gjør fellestiltakene i planen gjennomførbare i praksis, samtidig som modellen ivaretar forholdsmessigheten mellom prosjekter, både private og offentlige.

Offentlig-privat samarbeid:

- Plangrunnlag – basis for etablering av modellen blir områdereguleringsplanen for Ørnes.
- Kostnadsberegning av nødvendige felles offentlig infrastruktur – Må sørge for et ambisjons- og prisnivå som er realiserbart i forhold til markedet! For høy pris fører til at man ikke kommer igang, for lav pris fører til at man ikke får de kvalitetene som er forutsatt, og derfor ikke en bymessig fortetting med kvalitet.
- Definere offentlig og privat andel av felles offentlig infrastruktur – må finne en forholdsmessighet!
- Valg av verktøy for fordeling av kostnader – feks m2 BRA. For å stimulere til bygging av parkeringskjellere bør parkering under terreng ikke medregnes i grad av utnyting.
- Spleiselag = mulig å realisere planen.

FLERE INVESTERINGER OG SYNLIG FORANDRING

- Startes med små intervensjoner
- Forankres i gjennomføringsavtale mellom kommunen og næringsliv

SELVFORSTERKENDE UTVIKLING

TILREKKER VIRKSOMHETER OG BESØKENDE

Startes med:

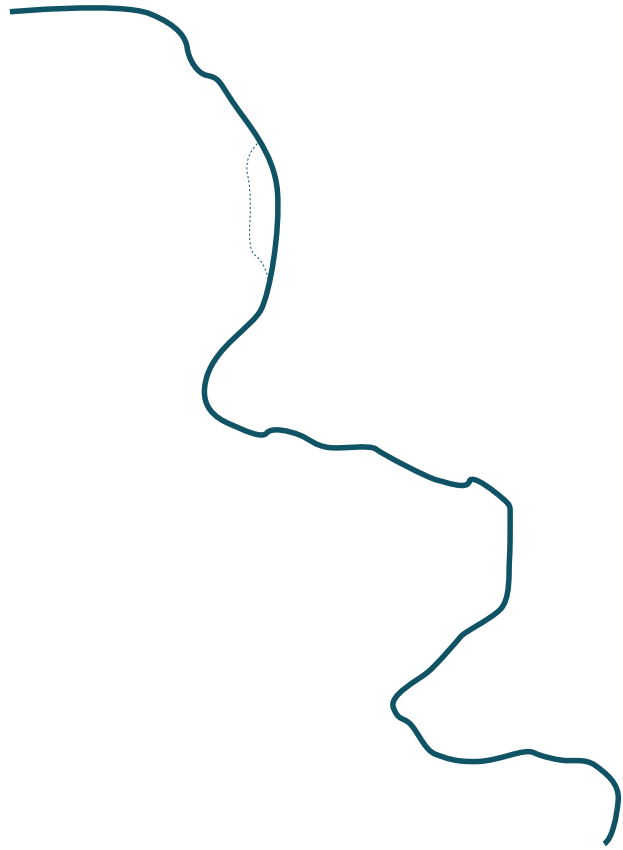
- Etablering av den 3km lange kyststien
- Realisering av sentrumsgrep basert i sentrumsnære boliger og grønne byrom
- Markedsføring og sterk identitet feks kunst og formidling på fyllinge

NYE MULIGHETER FOR GRUNNEIERE OG INVESTORER

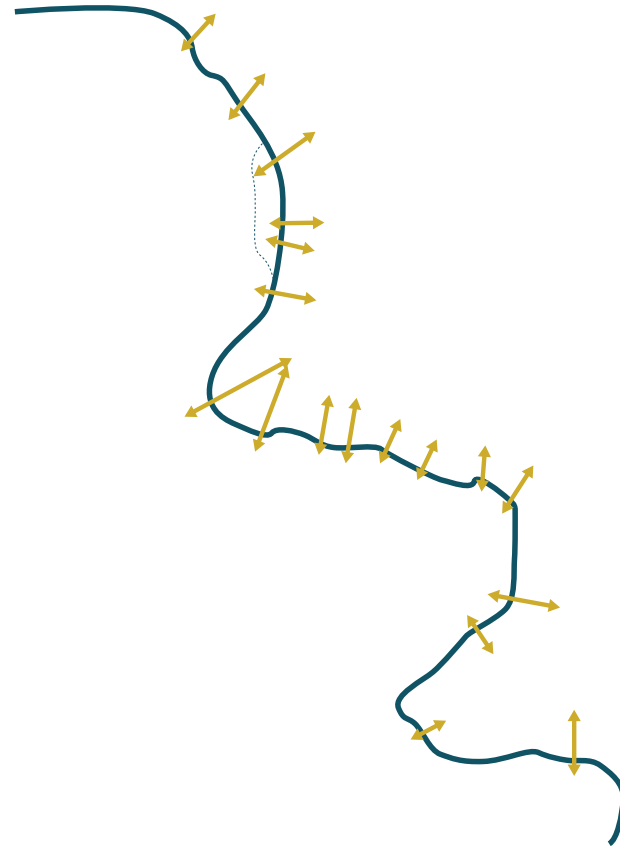
Startes med:

- Attraktive rammebetingelser
- Flexibilitet i plangrunnlaget

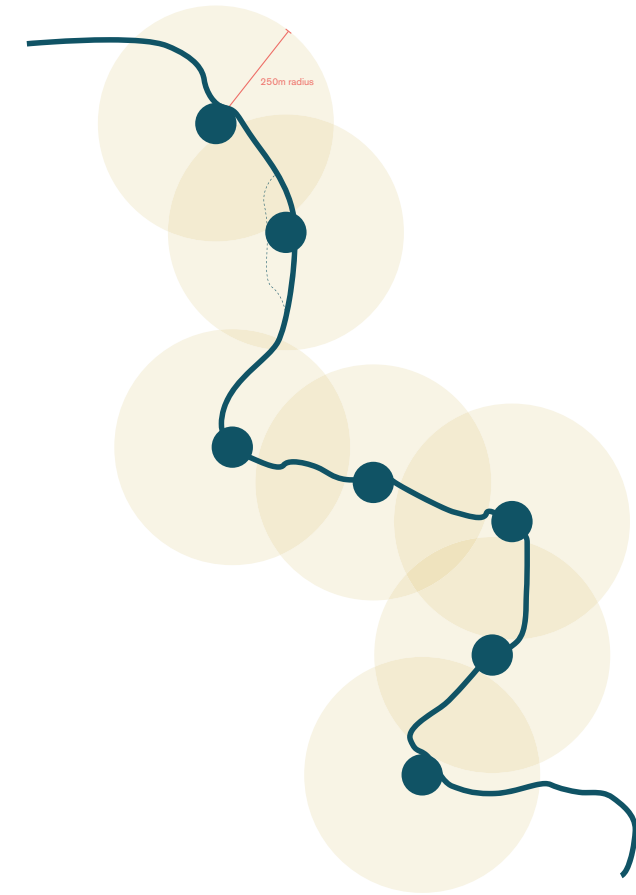
ETTAPPEVIS GJENNOMFØRING

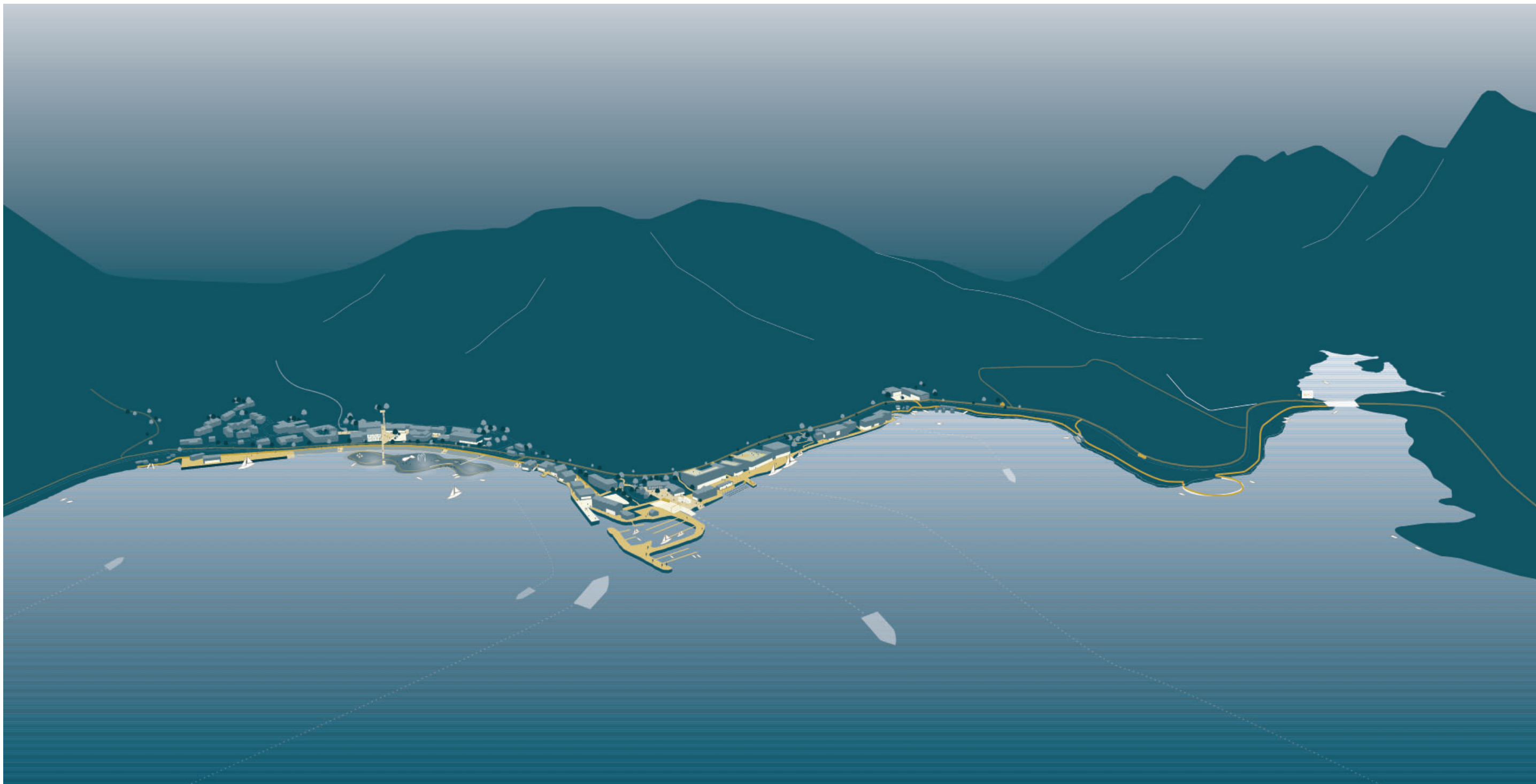
1. ETABLERE 3KM KYSTSTI
(FORBINDE MISSING LINKS)

2. ØKE TILGJENGELIGHET OVER
FYLKESVEI OG NED TIL VANNET

3. UTVIKLE NODER GJENNOM
OFFENTLIG-PRIVAT SAMARBEID

PÅ GJENSYN!